چارەسەری توشبووان بە دەست لێوەشاندنی جنۆکە و شەیتان

(الرقية الشرعية)

ئامادەکردنی

یحیی ستار شێخانی عدنان (باوکی بیلال)

پێداچوونەوەی

مامۆستا جومعە عەلی خورشید

پێش نوێژو وتار خوێنی مزگەوتی ئاشتی/ کەرکوك

ناوی کتێب : چارەسەری توشبووان بە دەست لێوەشاندنی جنۆکە و شەیتان

ناوی ئامادەکاران : یحیی ستار شێخانی و باوکی بیلال م.عەدنان

شوێنی چاپ : سلێمانی ، چاپخانەی زانا.

نۆرەی چاپ : یەکەم (١٤٣٦-٢٠١٥)

تیراژ : ( ) دانە

ژمارەی سپاردن : ( )

مافی چاپکردن و لەبەرگرتنەوەی پارێزراوە بۆ ئامادەکاران

لە بەرهەمی ماڵپەڕی ئاشتی/ کرکوك

www.ashtyk.com

بنکەی بڵاوکردنەوەی سەرەکی سەنتەری کارزان چەمچەماڵ

بنکەکانی بڵاوکردنەوە

کتێبخانەی پێشین – هەولێر	تۆمارگای شافعی– کەرکوك
تۆمارگای شافعی – هەولێر	شنەی ئاشتی– کەرکوك
کتێبخانەی صهیب – کۆیە	کتێبخانەی الأثر – سلێمانی
کتێبخانەی دێرین – سۆران	کتێبخانەی زانستی بەسوود - کەلار
کتێبخانەی سیما –چەمچەماڵ	کتێبخانە کاروانی زانست – کفری
کتێبخانەی سوننە – سلێمانی	

پێـــــشەکـــــی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمدلله و الصلاة و السلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه , أما بعد :

تووشبونی مرۆڤەکان بە سیحر و دەست لێ وەشاندن و چاو نەفەس حەقیقەتێکە کە قورئان و فەرموودە باسیان لێ کردووە , هەروەها کاتێك کە خوای گەورە نەخۆشیەك دەنێرێت ئیلا چارەسەریشی بۆ ناردووە، وەکو پێغەمبەر ﷺ دەفەرموێت:(**ما أنزل الله داءً إلا أنزل له دواء**) **رواه البخاري** . واتە : خوای گەورە هیچ نەخۆشیەکی دانەگرتووە ئیلا چارەسەری بۆ داناوە ، بۆیە لەگەڵ برای بەرێزمدا (مامۆستا عدنان) هەساتین بە کۆکردنەوەی چەند فەرموودە و ئایەت و دووعایەك بۆ چارەسەرکردنی ئەو جۆرە سیحر و چاونەفەسیانەی کە موسوڵمانان توشی دەبن، ئەم نامیلکەیەش لە دوای ئەوە دێت کە دەبینی موسڵمانێکی زۆر تووشی سیحر و چاونەفەس و دەست لێ وەشاندن بوونە، بۆیە زۆرێك لە خەڵکی نەشارەزان لە دین و بێ ئارامن هەر بۆیە رودەکەنە ساحیر و جادووکەرەکان و ئیمانی خۆیان دەدۆڕێنن ، وەکو پێغەمبەری ﷺ دەفەرموێت : ((**مَنْ أتى عَرَّافًا فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ لم تقْبَل لَهُ صَلاةُ أربعينَ ليلةً**)). رواه مسلم(٥٧٨٢) قال الشيخ الألباني : (صحيح) انظر حديث رقم : ٥٩٤٠ في صحيح الجامع.

واتە : کەسێك ئەگەر بچێت بۆ لای جادووگەرێك و پرسیاری لێ بکات , ئەوە خوای گەورە چل شەو نوێژی لێ قبووڵ ناکات ، ئەمە بۆ کەسێکە کە تەنها پرسیاری لێ بکات و باوەری پێی نەبێ ، خۆ ئەگەر ئەو کەسە باوەڕی پێی بوو ئەوا لە ئاینی ئیسلام دەردەچێت پەنا بەخوای گەورە , وەکو پێغەمبەری ﷺ دەفەرموێت : :((**مَنْ أَتَى كَاهِنًا، أَوْ عَرَّافًا، فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ، فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ صلى الله عليه وسلم**)). **أخرجه أحمد والأربعة، وصححه الألباني في صحيح الترغيب والترهيب برقم (٣٠٤٧)** .

واتە : کەسێك بچێت بۆ لای فاڵچییەك یان جادووگەرێك باوەڕی بەو وتانەی هەبێت کە ئەو جادووگەرە دەیڵێت ئەوە بێ باوەڕ بووە بەوە ئاینەی کە دابەزیوە بۆ موحەممەد ﷺ.

پێویستە موسڵمان ئاگای لە خۆی بێت و عەقیدە و بیروباوەڕێکی بتەوی هەبێت و توشی هەر شتێك دەبێت خوای گەورەوە بۆی دەنێرێت ، هەر خۆی شیفای بۆ دەنێرێت نەك ساحیر و جادووگەر و فاڵچی .

ئەم نامیلکەیە کە لەبەردەستاندایە چارەسەری ئەو نەخۆشیانەتان بۆ دەکات ئەگەر خوای گەورە ویستی لێبێت ، لێرەدا لە روانگەی شەرعەوە ئایەت و فەرموودە و دوعاکان نەقڵ دەکەین، هەر کەسێك تووشی ئەو نەخۆشیە بوو ئەوە هەر ئایەتێك لە قورئانی پیرۆز بخوێنێت بە سوودە.

کاتێك هەستاوین بە هەڵبژاردنی چەند ئایەت و سورەتێك تەنها ئەوەیە هەندێك جار ئەو نەخۆشە زیاتر کاریگەر دەبێت بە گوێگرتنی ئەو ئایەت و سورەتانە وەك چەندەها نەخۆش سوودیان لێ وەرگرتوە، بەڵکو نەخۆشی وا هەیە بە گوێگرتن لە هەر سورەتێك بێت لە قورئان پیرۆز کاریگەردەبێت ، مەرجیش نیە هەموو نەخۆشێك بە گوێکرتنی ئەو سورەتانە سوودمەند بێت، تەنها چەند سورەتێك نەبێت کە پێغەمبەری ﷺ خۆی خوێندویەتی وەك سورەتی (الفاتحة) و (المعوذتين) .....هتد .وە چەند دوعایەك وەکو (أسئل الله العظيم رب العرش العظيم أن يشفيك) .....هتد.

کتێبێکی زۆر نوسراوە بەڵام زۆرێك لەو کتێبانە بەبێ بەڵگە شتەکانیان نەقڵ کردووە ، هەندێك لەو کتێبانە شتی باشی تێدایە و هەندێکیش زێدەڕەوی تێدایە بۆیە بە گوێرەی توانامان شتەکانمان پوخت و کۆکردووەتەوە و زۆریش درێژەمان بە باسەکان نەداوە بە تایبەتی باسی جنۆکە، چونکە بۆچونێکی زۆر هەیە لەو دەربارەیەوە، وە هەر کەسێك ویستی لێیەتی زیاتر شارەزا بێت و زانیاری زیاتر وەربگرێت ئەوە دەتوانێت سوودمەند بێت لەو سەرچاوانەی کە باسمان کردووە، بەو هیوایەی موسڵمانان لێ سوودمەند بن و رزگاریان بێت لە ئازار و ئەشکەنجەکانیان . هەروەها لەگەڵ نامێلکەکەدا (**CD یەکی**) لە گەڵدایە دەتوانن سوودمەندبن و گوێی لێ بگرن بە تایبەتی ئەو کەسانەی کە نەخوێندەوارن یان کەس نییە (رقيه) یان بۆ بکات .

داوا کارین له خوای گەورە ئەم کارەمان لێ قبوولێ بکات و له تەرازوی چاکەکانمان ببینیین له رۆژی قیامەت , **اللهم آمین** . **و صلی الله علی محمد و علی آله وصحبه و سلم تسلیماً کثیراً** .

ئامادەکاران

٢٤/رەبیعی یەکەم / ١٤٣٦ ك

١٥/١/ ٢٠١٥ ز کەرکوك

پێشەکی مامۆستا جومعە عەلی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمدلله و الصلاة و السلام على المبعوث رحمة للعالمين، وعلى آله وصحبه أجمعين ، لە پاشان :

بنچینە و بناغەی باوەڕ باوەڕ بوونە بە پەنهانییەکان، وەك پەروەردگار دەفەرموێت : ﴿الٓمٓ ۝١ ذَٰلِكَ ٱلۡكِتَٰبُ لَا رَيۡبَۛ فِيهِۛ هُدٗى لِّلۡمُتَّقِينَ ۝٢ ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡغَيۡبِ وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ ۝٣﴾ (البقرة:١-٣)،

(غيب) پەنهان لە ڕەچەڵەکدا شوێنی نزم دەگرێتەوە کە خۆتی تێدا حەشار دەدەی، چونکە نەوەی ترە لە شوێنەکانی دەوروبەری، لەبەر ئەوە هەر شتێکی نادیار پێی دەوترێ (غَيْب).

ماهییەتەکەی ئەوەیە کە شاراوەیە لە هەستیارەکان، ئەوەی پێی ناگەیت مەگەر بە هەواڵێك.

هەروەها حەقیقەتی باوەڕ بەڕاست زانینی هەموو ئەو شتانەیە کە پێغەمبەران پێ هاتوون .... ئیمان تەنها ئەوە نیە کە باوەڕت هەبێت بە شتە بینراوەکان بە هەستیارەکان، چونکە ئەمەیان موسوڵمان و بێ باوەڕ لەیەك جیا ناکاتەوە .بەڵکو باس لە باوەڕبوون بە (غیب) پەنهانەکان، ئەوەی نایبینین و باوەڕمان پێیەتی لەبەر هەواڵی خوای گەورە و پێغەمبەرەکەی ﷺ .

باوەڕدار باوەڕی بە تەواوی ئەو شتانە هەیە کە پەروەردگار و پێغەمبەرەکەی ﷺ باسیان لێوە کردوە , گەر بیبینن یان نا، گەر لێی حاڵی بن یان نا ، بە پێچەوانەی زندیقەکان و ئەوانەی باسە غەیبێکان بەدرۆدەخەنەوە، بە بیانووی ئەوەی کە عەقڵە کورتەکانیان ئیدراکی ناکا، ئەوەی کە زانیاریان دەربارەی نەبوو بە درۆی دەخەنەوە، عەقڵ و ژیریان گەندەڵ و پوچەڵ بوو، لە کاتێکدا ژیری موسوڵمانان رێپیشاندەر بوو بۆیان بۆ لای پەروەردگار .

هەڵوێستی ئیمانداری راستەقینە لە پێش شتە غەبییەکان مل کەچ بوونە بەوەی لە قورئان و فەرموودە هاتووە، نەك بە ناو عەقڵی خۆی زاڵ بکات بەسەر دەقەکاندا چۆنی بوێت بە بێ بەڵگە و زانیاری, قَالَ تَعَالَىٰ:﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيِ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ۝١﴾ (الحجرات:١) .

بەشێك لە باوەڕبونمان بە غەیب، باوەڕ بوونە بە بوونی جنۆكە، كە جیهانێكی پەنهانن و دروست كراون بۆ بەندایەتی كردن بۆ الله قَالَ تَعَالَىٰ:﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ۝٥٦﴾(الذاريات:٥٦) ، باوەڕدار و بێ باوەڕ، چاك و خراپیان هەیە، ئەخۆن و ئەخۆنەوە، ژن خوازی دەكەن، هەروەك چۆن لە قورئان و سونەتدا باسیان كراوە .

لەوانەیە هەندێك وا گومان ببەن كە نووسین لە بابەتی ئاوها ترسناك و هەروا ئاسانە، هەرچەند باسێكی زانستی یە و بە پەلە بەسەریدا پێبپەرێت و كەمێك لە هزر وەربگرێت.

لەوانەیە بڵێن : ئەم بابەتە سوودی سنورداره و ئەگەر نەیشیزانی زەرەرمەند نابیت، زۆر دوور ناكەوینەوە، جیهانی مرۆڤەكان ئەمرۆ ماڵ و سامانێكی یەكجار زۆر خەرج دەكەن شار و وڵاتی پێ بونیاد دەنین، زاڵ دەبن بەسەر نەبوونی و هەژاریدا لە چەندەها شوێنی فراوان لە جیهاندا، كە چەند هەزار ملیون مرۆڤی تێدایە، بەردەوام هەڵپەدەكەن، لەوانەیە بگەڕێن بە دوای ئەوەی ئایە دەشێت ژیان لەسەر هەستارە نزیكەكانی ئێمە هەبێت؟ , زانایان لەو پێناوەدا توانا و كۆششێكی زوریان كردوە، وە كات و سامانێكی زۆریان لەو بوارەدا خەرج كردوە .

چ جای بە جیهانێكی زیندوی ژیر كە لەگەڵماندا دەژێن لەسەر زەوی، تێكەڵمان دەبن لە ماڵ و حاڵماندا، هاوبەشمانن لە خواردن و خواردنەوەدا، لەوانەیە كاریگەریان هەبێت لەسەر بیركردنەوەمان، هاندەرمان بن بۆ خوێن ڕێژی، بۆ ئەوەی عیبادەتیان بۆ بكەین، یان عیبادەتی هەر مەخلوقێكی تر بكەین و شیاوی توڕەبوونی پەروەردگارمان دەكەن .

بەڕاستی ئەو زانیاریانەی كە پێمان گەیشتووە لە قورئان و فەرمودەدا لەو بوارەدا بەسەروەت و سامان هەڵناسەنگێنرێت، چونكە نهێنییەكانی ئەم دروستكراوانەمان بۆ ئاشكرا دەكات، ورد و درشتی ژیانیان، ئەو دوژمنایەتیەی هەندێكیان بەرامبەر مرۆڤەكان هەیانە، ئەو هەموو هەوڵدانە بێ وچانەیان بۆ گومڕاكردنمان و لەناوبردنمان، بەسە بزانیت چەندە قورئان بایەخی بەم مەسئەلەیە داوە .

هەركەس ئەو دەقانە بخوێنێتەوە بۆی دەردەكەوێ ژیانی مرۆڤ هیچ نیە جگە لە ململانێ لەگەڵ شەیتاندا .

ئەو ئینسانەی کە خوای گەورە ڕوناکی پێ بەخشیوە تێدەکۆشی بۆ ئەوەی بەردەوامی هەبێت لەسەر ڕێگای خوای گەورە، وە غەیری خۆیشی بهێنێتە سەر ئەو ڕێگایە، لەو پێناوەدا دەبێت زاڵ بێت بەسەر ئەو دوژمنەدا کە لە ناخی خۆیدا و لە ختورەی دڵیدایە، پێویستە لێکۆڵینەوە بکات بۆ ئامانجە نزیك و دوورەکانی بە بەردەوامی بۆ ئەوەی بزانێت خۆی چەند نزیکە یان دوورە لە پەروردگارەوە، هەروەها چەند پارێزراوە لە دوژمنەکەی کە بەردەوام لە کەمینایە بۆ ئەوەی کە لە خشتەی بەرێت .

سەرەڕای بوونی بەڵگەی ڕاست و دروست و ڕوون لەسەر هەندێ بابەت باس دەربارەی جنۆکە و ئەوەی جنۆکە دەیکات هەر مشت و مڕ و قسە هەیە، لەم نوسراوەی کە لە بەردەستماندایە لە ژێر ناونیشانی (چارەسەری توشبوان بە دەست لێ وەشاندنی جنۆکە و شەیتان) هەردوو برای بەرێز (یحیی ستار و عدنان-باوکی بیلال-) کۆیان کردۆتەوە لە چەند سەرچاوەیەك و چەند ئەزمونێك, ویستویانە بەشداری بکەن بە هوشیارکردنەوەی موسوڵمانانی کورد زمان و شارەزاکردنیان و ڕوونکردنەوەی هەندێك باس کە پەیوەندی بە بوونی جنۆکە و شەیتان و شوێنی ژیان بەسەر بردنیان و خواردنیان و چەند نیشانەیەکی دەست لێ وەشاندن و سیحر و چارەسەرکردنی و چۆنێتی خۆپاراستن لێیان، خوای گەورە پاداشتیان بداتەوە، وە هەموو لایەکمان بپارێزێت لە فێڵ و تەڵەگەی شەیتان و جادوگەران، پەروەردگارمان بە توانایە بەسەر هەموو شتێکدا , هەروەها داواکارم کە ئەم نوسراوە سوود بەخشبێت بۆ نوسەر و خوێنەر .

والحمد لله الذي بنعمته تتم الصالحات ، و سبحانك اللهم وبحمدك أشهد أن لا اله إلا أنت استغفرك و أتوب إليك .

باوکی زەکەریا

جمعة علي خورشيد

١٩/ڕەبیعی دووەم / ١٤٣٦ ك

٨/شوبات/ ٢٠١٥ ز کەرکوك

کات ژمێر/ یەکی پاش نیوە شەو/ یەك شەممە

بەشی یەکەم : باوەڕبوون بە جنۆکە و شەیتانەکان

بەشی دووەم : جنۆکە خواردنیان چییە لە کوێ دەژین ؟

بە شی سێیەم : نیشانەکانی توشبوونی دەست لێوەشاندن بە جنۆکە و شەیتان و چارەسەرکردنی

بە شی چوارەم: سیحر و جۆرەکانی و نیشانەکانی و چارەسەرکردنی

بە شی پێنجەم : چۆنێتی خۆپاراستن لە جنۆکە و شەیتان

بە شی شەشەم : چەند پرسیار و وەڵامێك دەربارەی جنۆکە و شەیتان

بەشی یەکەم / باوەڕبوون بە جنۆکە و شەیتان

(**الجن**) لە زماندا ناوێکی ڕەگەزە کۆکەرەوەیە تاکەکەی (**جني**) یە لە (الاجتنان) ەوە هاتووە و وەرگێڕاوە, ئەویش (**الستر والاستخفاء**) ە واتە: شاراوە و داپۆشین، هەر بۆیە ئەو ناوەشی لێنراوە، چونکە لە بەرچاوی خەڵکی نادیارن و خەڵکی نایانبینن.

(الانس) واتە: مرۆڤ بۆیە ئەو ناوەی لێنراوە چونکە ئاشکران و بە چاو دەبینرێن.

هەر بۆیە ئەو کەسەی کە ئەقڵی لە دەست دەدات پێی دەڵێن (مجنون) واتە: شێت، چونکە ئەقڵی نادیار دەبێت و دەشاردرێتەوە.

(**الجن**) لە شەرعدا:

لە قورئانی پیرۆزدا ناوی جنۆکە زۆر هاتووە یەکێك لەو ئایەتانە خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿ وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ ﴾ الذاريات: ٥٦ هەروەها سورەتێکی تایبەت هەیە بە ناوی سورەتی (الجن) ەوە ، هەروەها لە سوننەتی پێغەمبەردا (صلى الله عليه وسلم) باسی (الجن) زۆر هاتووە و پێناسەی زۆرە، پێناسەیەکی پوختی بۆ هەڵدەبژێرین، ئەویش **جنۆکە**: جۆرە روح لە بەرێکی ئاقڵ و بە توانا و بە هێزن، هەروها بەرپرسیارن وەکو مرۆڤەکان، دەستیان لێ نادرێت و شاراوەن لە بینیین، بە شێوازی خۆیان نابینرێن، توانایان هەیە خۆیان بگۆڕن بۆ شێوازی تر ، ئەخۆن و ئەخۆنەوە و ژن دێنن و شوو دەکەن و نەوەشیان هەیە، خوای گەورە لە رۆژی قیامەتدا پرسیاریان لێ دەکات بۆ ئەو کردەوانەی کە ئەنجامیان داوە لە ژیانی رۆژانەیاندا. [1]

أ- بەڵگە لە قورئانی پیرۆزدا :-

١- خوای گەورە دەفەرموێت:- ﴿ وَإِذْ صَرَفْنَآ إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ ٱلْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ ٱلْقُرْءَانَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوٓا۟ أَنصِتُوا۟ ۖ فَلَمَّا قُضِىَ وَلَّوْا۟ إِلَىٰ قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ ﴿٢٩﴾ ﴾ الأحقاف: ٢٩

(١)عالم الجن في ضوء الكتاب والسنة / الدكتور عبدالكريم نوفان عبيدات

٢- خوای گەورە دەفەرموێت:- ﴿ يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ رُسُلٞ مِّنكُمۡ يَقُصُّونَ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِي وَيُنذِرُونَكُمۡ لِقَآءَ يَوۡمِكُمۡ هَٰذَاۚ قَالُواْ شَهِدۡنَا عَلَىٰٓ أَنفُسِنَاۖ وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا وَشَهِدُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰفِرِينَ ١٣٠ ﴾ الأنعام: ١٣٠

٣- خوای گەورە دەفەرموێت:- ﴿ يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ إِنِ ٱسۡتَطَعۡتُمۡ أَن تَنفُذُواْ مِنۡ أَقۡطَارِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ فَٱنفُذُواْۚ لَا تَنفُذُونَ إِلَّا بِسُلۡطَٰنٖ ٣٣ ﴾ الرحمن: ٣٣

٤- خوای گەورە دەفەرموێت:- ﴿ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَن يُوقِعَ بَيۡنَكُمُ ٱلۡعَدَٰوَةَ وَٱلۡبَغۡضَآءَ فِي ٱلۡخَمۡرِ وَٱلۡمَيۡسِرِ وَيَصُدَّكُمۡ عَن ذِكۡرِ ٱللَّهِ وَعَنِ ٱلصَّلَوٰةِۖ فَهَلۡ أَنتُم مُّنتَهُونَ ٩١ ﴾ المائدة: ٩١

٥- خوای گەورە دەفەرموێت:- ﴿ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ وَمَن يَتَّبِعۡ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِ فَإِنَّهُۥ يَأۡمُرُ بِٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِۚ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ مَا زَكَىٰ مِنكُم مِّنۡ أَحَدٍ أَبَدٗا وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٢١ ﴾ النور: ٢١

٦- خوای گەورە دەفەرموێت:- ﴿ قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسۡجُدَ إِذۡ أَمَرۡتُكَۖ قَالَ أَنَا۠ خَيۡرٞ مِّنۡهُ خَلَقۡتَنِي مِن نَّارٖ وَخَلَقۡتَهُۥ مِن طِينٖ ١٢ ﴾ الأعراف: ١٢

خوای گەورە دەفەرموێت:- ﴿ وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ مِن صَلۡصَٰلٖ مِّنۡ حَمَإٖ مَّسۡنُونٖ ٢٦ وَٱلۡجَآنَّ خَلَقۡنَٰهُ مِن قَبۡلُ مِن نَّارِ ٱلسَّمُومِ ٢٧ ﴾ الحجر: ٢٦ - ٢٧

خوای گەورە دەفەرموێت:- ﴿ وَخَلَقَ ٱلۡجَآنَّ مِن مَّارِجٖ مِّن نَّارٖ ١٥ ﴾ الرحمن: ١٥

تێبینی:

وشەی (**الجن**) (٢٢) جار لە قورئانی پیرۆزدا هاتووە و وشەی (**الْجَانَّ**) (٧) جار هاتووە وشەی (**شەیتان**) یش (٦٨) هاتووە.

ب- بەڵگە لە سوننەتی پێغەمبەردا ﷺ :-

عن أبي سعيد الخدري (رضي الله عنه) قال : قال لي رسول الله ﷺ (إِنِّي أَرَاكَ تُحِبُّ الْغَنَمَ وَالْبَادِيَةَ فَإِذَا كُنْتَ فِي غَنَمِكَ أَوْ بَادِيَتِكَ فَأَذَّنْتَ بِالصَّلَاةِ فَارْفَعْ صَوْتَكَ فَإِنَّهُ لَا يَسْمَعُ مَدَى صَوْتِ الْمُؤَذِّنِ جِنٌّ وَلَا إِنْسٌ وَلَا شَيْءٌ إِلَّا شَهِدَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

قَالَ أَبُو سَعِيدٍ **سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)** . موطأ مالك « كتاب الصلاة « باب ما جاء في النداء للصلاة، التعليقات الحسان على صحيح ابن حبان، (١٦٦١) [٢: ١][تعليق الشيخ الألباني].

واته: من وا ئەبینم تۆ حەزت لە مەڕ و مالاّت و دەشتییە، ئەگەر لە ناو مەڕ و مالاّتەکەت بوویت، ویستت بانگ بدەیت ئەوە دەنگت زۆر بەرز بکەرەوە، چونکە هەر کەسێك گوێی لە بانگەکەت بێت لە جنۆکە و مرۆڤ و هەر شتێکی تریش ئیلا لە رۆژی قیامەتدا شایەتیت بۆ دەدەن.

١- **عن عائشة (رضي الله عنها) قالت : (قال رسول الله ﷺ : خلقت الملائكة من نور و خلق الجان من مارج من نار , وخلق آدم مما وصف لكم)** . رواه مسلم (٧٤٢٠) قال الشيخ الألباني : (صحيح) انظر حديث رقم : ٣٢٣٨ في صحيح الجامع.

واته: مەلائیکە لە نور دروستکراون و جنۆکەش لە ئاگرێکی بڵێسەداری بێ دووکەڵ دروست کراون و ئادەمیش لەوەی بۆتان باس کراوە، واتە: لە گڵ دروست کراوە.

٢- عن صفيية بنت حيي (رضي الله عنها) قالت: **(قال رسول الله ﷺ : إِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِي مِنِ الانسان مجرى الدم)** . مسلم(٥٦٤٢)، قال الشيخ الألباني : (صحيح) انظر حديث رقم : ١٦٥٨ في صحيح الجامع.

واته: بەڕاستی شەیتان لە لاشەی مرۆڤدا لە ناو دەمارەکانیدا دەسوڕێتەوە.

٣- عن أبن عمر (رضي الله عنه) أن رسول الله ﷺ قال : **((إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَأْكُلْ بِيَمِينِهِ ، وَإِذَا شَرِبَ فَلْيَشْرَبْ بِيَمِينِهِ, فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ بِشِمَالِهِ وَيَشْرَبُ بِشِمَالِهِ))** مسلم (٥٢٣٣)، [تعليق الشيخ الألباني] ((الصحيحة)) (١٢٣٦).

ئەگەر کەسێك لە ئێوە خواردن و خواردنەوەی خوارد ئەوە با بە دەستی راستی بیخوات، چونکە شەیتان بە دەستی چەپی خواردن و خواردنەوە دەخوات .

٤- عن أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) : **((إِذَا تَثَاوَبَ أَحَدُكُمْ فَلْيُمْسِكْ بِيَدِهِ عَلَى فِيهِ ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَدْخُلُ)). رواه مسلم (٧٤١٧)**

ئەگەر کەسێك لە ئێوە باوێشکی ئەوە با دەستی بخاتە سەر دەمی، چونکە شەیتان دەچێتە ناو دەمێوە.

٥-عن أبي هريرة (رضي الله عنه) أن رسول الله ﷺ قال : **((إِذَا سَمِعْتُمْ صِيَاحَ الدِّيَكَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ ؛ فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكاً ، وَإِذَا سَمِعْتُمْ نَهِيقَ الْحِمَارِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ ؛ فَإِنَّهُ رَأَى شَيْطَاناً)) أخرجه مسلم (٦٨٥٧)**

واته: ئەگەر گوێتان لە دەنگی کەڵەشێر بوو ئەوە داوای فەزڵ و بەخششی خوای پەروەردگار بکەن، وە ئەگەر گوێتان لە زەڕەی گوێ درێژ بوو ئەوە پەنا بگرن بە خودا، چونکە شەیتان دەبینێت.

مەبەست لەم فەرموودانە وشەی (الجن) و (الشيطان)ە کەواتە جنۆکە شەیتانەکان بوونیان هەیە .

جنۆکە دەبینرێن و خۆیان دەگۆڕن بۆ شێوازی تر:

بە گوێرەی ئەو ئایەت و فەرموودانە بێت جنۆکە دەبینرێن، بەڵام لە سەر شێوەی خۆیان نابینرێن ، إبن تيمية – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەفەرموێت: (**والجن يتصورون في صورة الانس والبهائم، فيتصورون في صورة الحيَّات والعقارب وغيرها، وفي صورة الابل والبقر والغنم والخيل والبغال، وفي صور الطير وفي صور بني آدم**) مجموع فتاوى ابن تيمية – رحمه الله – (ص ٤٤/ ج ١٩)/ تحقيق: عبدالرحمن بن محمد بن قاسم العاصمي النجدي.

واتە: جنۆکە شێوازی خۆیان دەگۆڕن بۆ شێوەی مرۆڤ و ئاژەڵ ، هەروەها شێوازی خۆیان دەگۆڕن بۆ مار و دووپشکە و غەیری ئەوانەش، هەروەها خۆیان دەگۆڕن بۆ شێوازی وشتر و مانگا و مەڕ و ئەسپ و گوێدرێژ و باڵندە و نەوەی ئادەم.

بەڵگە لە سەر ئەوەی کە جنۆکە خۆی دەگۆڕێت بۆ شێوازی تر، خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿ وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَعْمَٰلَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ ٱلْيَوْمَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَإِنِّى جَارٌ لَّكُمْ ۖ فَلَمَّا تَرَآءَتِ ٱلْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ ﴾ الأنفال: ٤٨

(القرطبي) لە تەفسیری ئەم ئایەتە پیرۆزەدا دەفەرموێت: ابن عباس دەیگێڕێتەوە و دەفەرموێت: شەیتان لە جەنگی بەدردا، لەگەڵ کۆمەڵێك لە سەربازەکانی خۆیدا هات لە سەر شێوەی پیاوێك لە نەوەی (بني مدلج) و لە شێوەی (سراقه) ی کوڕی (مالك) ی (جعشم)، شەیتان بە بێ باوەڕەکانی وت: ﴿ لَا غَالِبَ لَكُمُ ٱلْيَوْمَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَإِنِّى جَارٌ لَّكُمْ ﴾ واتە: ئەمڕۆ هیچ کەس سەرناکەوێ بە سەرتاندا و دڵنیا بن منیش پشت و پەنام بۆ ئێوەیە. کاتێك کە خەڵکی ریزیان بەست و پێغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) لەپێ خۆڵی کرد بە دەم و چاوی بێ باوەڕەکانەوە و ئەوانیش هەڵهاتن، پاشان جبریل رووی لە شەیتان کرد، کاتێك کە (جبریل) ی بینی ، شەیتان دەستی بە دەستی یەکێك لە بێ باوەڕەکانەوە بوو دەستی بێ باوەڕەکەی بەردا و خێرا خۆی و سەربازەکانی هەڵهاتن، کابرایەك وتی ئەی (سراقه) تۆ وتت من پشتیوانیتان لێ دەکەم و هاوکارتانم، پاشان شەیتان کاتێك مەلائیکەکانی بینی وتی: ﴿ إِنِّىٓ أَرَىٰ مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّىٓ أَخَافُ ٱللَّهَ ۚ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٤٨﴾ ﴾ الأنفال: ٤٨

واتە: ئەوەی من دەیبینم ئێوە نایبینن من لە خوای گەورە دەترسم و لە گەڵ ئێوە نیم ، چونکە بە راستی خوای گەورە سزای بە توندە بۆ ئەو کەسانەی کە سەرپێچی دەکەن.

بەشی دووەم / جنۆکە لە کوێ دەژین و خواردنیان چیە؟

١- خواردنی جنۆکە پاش ماوەی ئاژڵ و ئێسکی ئاژەڵانە , وەك لە فەرموودەیەکی صەحیحدا هاتووە کە ئیمامی (ترمذي) ریوایەتی کردووە و شێخی ئەلبانی - رەحمەتی خوای لێ بێت - بە صحیح هێناوێتی : ((**لا تَسْتَنْجُوا بِالرَّوْثِ وَلا بِالْعِظَامِ فَإِنَّها زَادُ إِخْوَانِكُمْ مِنَ الْجِنِّ**)) جامع الترمذي (١/٩٥)،قال الشيخ الألباني : (صحيح) انظر حديث رقم : ٧٣٢٥ في صحيح الجامع.

واتە: بە پاشەڕۆی ئاژەڵ و ئێسك خۆتان پاك مەکەنەوە کاتێك کە دەچن بۆ سەرئاو، چونکە خواردنی برا جنۆکەکانتانە لە موسڵمانەکانیان.

هەروەها (ابن مسعود) دەیگێڕێتەوە لە پێغەمبەری خواوە (**صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ**) دەفەرموێت : (**أَتَانِي دَاعِي الْجِنِّ فَذَهَبْتُ مَعَهُ فَقَرَأْتُ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنَ) قَالَ: فَانْطَلَقَ بِنَا فَأَرَانَا آثارهم و آثار نِيرَانَهُمْ وَسَأَلُوهُ الزَّادَ فَقَالَ:(لَكُمْ كُلُّ عَظْمٍ ذُكر اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ يَقَعُ فِي أَيْدِيكُمْ أَوْفَرَ مَا يَكُونُ لَحْمًا وَكُلُّ بَعْرٍ عَلَفًا لِدَوَابِّكُمْ) فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: (فَلَا تَسْتَنْجُوا بهما فَإِنَّهُما طعامُ إِخْوَانِكُمْ مِنَ الجن)** [٢] صحيح مسلم (١٠٠٦)، قال الشيخ الألباني : (صحيح) انظر حديث رقم : ٥١٥٩ في صحيح الجامع

واتە: وەفدی جنۆکەکان هاتن بۆ لام، منیش لە گەڵیاندا ڕۆیشتم، پاشان قورئانم بۆ خوێندن، (ابن مسعود) ئەڵێت: پێغەمبەر (**صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ**) ئێمەی برد بۆ جێگاکانیان و ئاسەواری ئاگر و شوێنەکانیانی پێمان پیشاندا، داوای خواردنیان کرد لە پێغەمبەر(**صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ**) ئەویش لە وەڵامدا فەرمووی: خواردنی ئێوە هەموو ئێسکێکە کە مرۆڤ دەیخوات و (بسم الله) ی لێ کردبێت و بەردەستی ئێوە دەکەوێت و دوو ئەوەندە گۆشتی پێوەیە، هەموو پاش ماوەیەکی ئاژەڵ خۆراکی ئاژەڵی ئێوەی جنۆکەیە. پێغەمبەر (**صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ**) فەرمووی: کاتێك کە دەچن بۆ سەرئاو خۆتان بە ئێسك و پاشەڕۆی ئاژەڵ پاك مەکەنەوە چونکە ئەوە خواردنی برا جنۆکەکانتانە.

* جنۆکە لە کوێ دەژین ؟

جنۆکە لەسەر ئەم زەویە دەژین هەندێکیان لە شوێنی پاك دەژین و بە دوای شوێنی پاکدا دەگەڕێن، بەڵام بێ باوەڕەکانیان لە بازاڕ و گۆڕستان و سەرئاو و شوێنی تاریکدا دەژین، وە گوێیان لە بانگ[٣] بێت یان سورەتی

---

(٢) القول المبين في عالم الجن والشياطين/ أبو خلاد ناصر السنة

(٣) عن أبي هريرة رضي الله عنه قال رسول الله (صلى الله عليه وسلم) :((**إذا نودي بالصلاة أدبر الشيطان له ضراط حتى لا يسمع التأذين فإذا قضي التأذين أقبل فإذا ثوب بالصلاة أدبر فإذا قضي التثويب أقبل حتى يخطر بين المرء ونفسه فيقول: اذكر كذا اذكر كذا لما لم يكن يذكر حتى يظل الرجل ما يدري كم صلى**)) البخاري (٦٠٨) كتاب الاذان.

(البقرة)[٤] یەکسەر هەڵدێن، هەروەها لە مانگی رەمەزانیشدا یاخێکانیان کۆت و زنجیر دەکرێن و دەبەسەرێنەوە[٥]، وە لە نێوان سێبەر و خۆرەتاو دادەنیشن[٦].

خوای گەورە هێز و توانایەکی یەکجار بەهێزی پییان بەخشیوە ، بە جورێك توانایان هەیە بچنە ئاسمانەکانی دونیا بۆ ئەوەی گوێ بیستی فریشتەکان بن و قسەیان لێ بدزن تاوەکو بیگەیەنن بە ساحر و جادووکەرەکان بۆ ئەوەی بڵێن ئەمانە غێب دەزانن . بەڵگەش لە سەر ئەمە، خوای گەورە لە قورئانی پیرۆزدا دەفەرموێت: (**وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَن يَسْتَمِعِ الآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا**) **[الجن: ٩]**.

قال القرطبي: (كان الجن يقعدون مقاعد لاستماع أخبار السماء، وهم المردة من الجن، كانوا يفعلون ذلك ليستمعوا من الملائكة أخبار السماء حتى يلقوها إلى الكهنة، فحرسها الله بالشهب المحرقة، فقالت الجن حينئذ

واتە: جنۆکەکان خۆیان حەشار دەدا بۆ ئەوەی هەواڵ لە ئاسمانەوە بدزن، ئەوانەش یاخی بووی جنۆکانن، ئەم کارەیان ئەنجام دەدا بۆ ئەوەی گوێ لە مەلائیکەکان بگرن و هەواڵ بدزن بۆ فاڵچی و ساحیرەکان، خوای گەورەش بە نەیزکی نیشانیانی دەگرت و دەیانی سوتاند و لە ناویانی دەبرد .

---

(٤)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّه عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ: ((**لَا تَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ مَقَابِرَ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْفِرُ مِنَ الْبَيْتِ الَّذِي تُقْرَأُ فِيهِ سُورَةُ الْبَقَرَةِ**)). صحيح مسلم(١٨٢١).

(٥)(**إِذَا كَانَ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ صُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ مَرَدَةُ الْجِنِّ وغُلِّقت أَبْوَابُ النَّارِ فَلَمْ يُفتح مِنْهَا بَابٌ وفُتِحَت أَبْوَابُ الْجَنَّةِ فَلَمْ يُغلق مِنْهَا بَابٌ وَمُنَادٍ يُنَادِي: يَا بَاغِيَ الْخَيْرِ أَقْبَلْ وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ وَلِلَّهِ عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ , وَذَلِكَ كُلَّ لَيْلَةٍ**) [تعليق الشيخ الألباني] حسن صحيح – ((التعليق الرغيب)) (٢/ ٦٨) , ((المشكاة)) (١٩٦٠ . ١٩٦١).

(٦)**ورد عن رجل من أصحاب النبي (صلّ الله عليه وسلم) قال : أن الرسول (صلَّ الله عليه وسلم)** ((**نَهَى أَنْ يُجْلَسَ بَيْنَ الضِّحِّ وَالظِّلِّ ، وَقَالَ: مَجْلِسُ الشَّيْطَانِ**)). مسند الإمام أحمد: ٢٤/ ١٧٤ برقم (١٥٤٢١)، وقال محققه: إسناده حسن، وقال الهيثمي في مجمع الزوائد: ٨/ ١١٧ برقم (١٢٩٢٧).

بە شی سێیەم : نیشانەکانی توشبوونی دەست لێوەشاندن بە جنۆکە[٧]

١- هەست کردن بە ژانە سەرێکی بەردەوام .

٢- دڵ تەنگی بە تایبەتی لە پاش عەسر .

٣- سڕبوونی دەست و پێ و گەرم بوونی ناو دەست و ژێر پێ .

٤- هەست کردن بە ژانە سك بەتایبەتی (گەدە و بەرزەهار)

٥- بینینی خەوی ناخۆش بە تایبەتی خەو بینین بە ئاژەڵەوە .

٦- تووڕە بوون و هەڵچونێکی کتوپڕ .

٧- دڵ تەنگبوون لە کاتی بیستنی قورئان و بانگدا .

٨- تەمبەڵی لە عیبادەتدا .

٩- حەز کردن بە تەنهایی ومانەوەی زۆر لە حەمام و سەرئاو .

١٠- هەست کردن بە دڵ تەنگی لە کاتی جوتبوون و سەرجێی کردن لەگەڵ خێزاندا .

١١-هەست کردن بەوەی هەندێك جار کەسێك بانگت دەکات .

١٢-راچەڵەکاندن لە کاتی بیستنی دەنگێکی بەرز، وەك شکاندنی پەرداخێك یان لێدانی دەرگا .

١٣-باوێشیکێکی زۆر .

١٤-تێکچوونی بیرکردنەوە و قسە کردنی تێکەڵاو کە هیچ واتایەکی نییە .

پێش دەست پێکردنی چارەسەرکردنی نەخۆشەکە :

١- پێویستە ئەو کەسەی کە (رقیة) دەکات کەسێکی لە خوا ترس و بە تەقوا بێت وە خاوەنی بیر و باوەریکی پاك بێت و دوور لە ریا و شیرك و سومعە و بیدعە بێت، وە ئەو کارەی کە دەیکات تەنها لەبەر رەزامەندی خوای مەزن بێت .

٢- پێویستە ئەو کەسەی چارەسەری نەخۆشەکە دەکات نەخۆشەکە وکەس و کاری نەخۆشەکە ئاگادار بکاتەوە کە سوود و زیان تەنها بە دەست خوای گەورەیە و هەر خۆی شیفا دەرە، خوای گەورە دەفەرموێت : (**وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ**) الشعراء :٨٠ , (**وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ**) یونس: ١٠٧ , هەروەها (عەبدوڵلای کوڕی عەباس) – رەزای خوا لە خۆی و باوکی بێت- دەفەرموێت: رۆژێکیان لە پشتی پێغەمبەرەوە بووم ﷺ دەیفەرموو: ((**يَا غُلَامُ**

---

(٧) بە گوێرەی ئەو نەخۆشانەی کە هاتوونە بۆ لامان زۆربەی ئەم نیشانانەیان لێ دەرکەوتووە.

سەرنج/ ئەم خاڵانە یان ئەزموونی تایبەتە یان ئەزموونی هەندێك لەو کەسانەیە کە لەم بوارەدا خەریکن.(ج)

إِنِّي أُعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ احْفَظْ اللَّهَ يَحْفَظْكَ احْفَظْ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلْ اللَّهَ وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ وَاعْلَمْ أَنَّ الأمة لَوْ اجْتَمَعَتْ عَلَى أَنْ يَنْفَعُوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَنْفَعُوكَ إِلاَّ بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ لَكَ وَلَوْ اجْتَمَعُوا عَلَى أَنْ يَضُرُّوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَضُرُّوكَ إِلاَّ بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَيْكَ رُفِعَتْ الْأَقْلَامُ وَجَفَّتْ الصُّحُفُ)). رواه الترمذي ، وأحمد ، وصححه الألباني في صحيح الجامع برقم (٧٩٥٧).

پێویستە قەناعەتیان پێ بکات بە دەرهێنانی هەموو وێنەیکی گیان لەبەر و هەموو جۆرە پەیکەرێك , چونکە مەلائیکە ناچێتە ماڵێکەوە، کە وێنە و سەگی تێدابێت ، بەڵام ئەگەر وێنەی سروشتی بێت ئەو ئاساییە .

٣- دەرکردنی هەموو جۆرە نوشتەیەك کە بە نەخۆشەکەوەیە پاشان سوتاندنی دوای خوێندن بە سەریدا لەلایەن چارە سەرکارەوە .

٤- پێویستە ئەو کەسانەی لەو شوێنەدان تەقوای خوای گەورە بکەن و هەر لە خوا بترسن.

٥- ئەو ئافرەتانەی کە لەوێن و نەخۆشەکەش پێویستە خۆیان پۆشتە بکەن و بەردەوام بن لە لەبەرکردنی حیجابی شەرعی.

٦- پێویستە ئەو کەسەی چارەسەری بۆ دەکرێت ئەگەر ئافرەت بوو کەسێکی مەحرەمی لەگڵدا بێت .

٧- ئەو کەسەی چارەسەری نەخۆشەکە دەکات لە خوای گەورە بپارێتەوە کارەکەی بۆ ئاسان بکات .

چارەسەرکردن

پێویستە سەرەتا چارەسەرکار پرسیار لە نەخۆشەکە بکات چی بەسەردا دێت و هەست بە چی دەکات، تاوەکو چارەسەرکار بۆی دەرکەوێت ئایا ئەو نەخوشییە سیحرە یان چاونەفەسە یان دەست لێوەشاندنە[٨]، تا بتوانێت بە جوانی چارەسەری نەخۆشەکە بکات .

سەرنج:

قورئانی پیرۆز هەمووی شیفایە بەڵام خوێندنی ئەم دوعا و ئایەتانەی، کە دیاریمان کردووە هەندێکیان بەڵگەی لە سەر هاتووە، وەکو باسمان کردووە و هەندێکی تریشیان تەنها **راو بۆچوونی چەند زانایەکە و اجتهادێکە**، هەروەها چەندەها نەخۆش سوودیان لێی وەرگرتووە، بۆیە مەرج نییە تەنها ئەم ئایەت و سورەتانە بخوێنرێت، بەڵکو جاری وا هەیە نەخۆشەکە بە سورەتی (**النساء**) **یان** (**الانفال**) **یان** (**الحاقة**) گاریگەر دەبێت، بۆیە هەر ئایەت و سورەتێك دەخوێنیت شیفایە إن شاءالله.

(٨) بە گوێرەی ئەو نیشانانە مامەڵەی لە گەڵدا بکات کە لە ئەنجامی شارەزابوون و خوێندنەوەی وتەی زانایان پەیدای کردووە. (ج).

پاشان ئەم دوعا و ئایەتانە دەخوێنرێتە سەر نەخۆشەکەدا :

١- سورەتی (**الفاتحة**) چەند جارێك دووبارە بکرێتەوە[٩]، قَالَ تَعَالَىٰ:﴿ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ۝١ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ۝٢ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ۝٣ مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ۝٤ إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ۝٥ ٱهۡدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ۝٦ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ غَيۡرِ ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ۝٧ ﴾ الفاتحة: ١ -

٢-خوێندنی (قل هو الله أحد) و (المعوذتين) بە سەر پەرداخێك ئاودا و فوو کردن بە ناویدا[١٠] قَالَ تَعَالَىٰ:﴿قُلۡ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ۝١ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ۝٢ لَمۡ يَلِدۡ وَلَمۡ يُولَدۡ ۝٣ وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدُۢ ۝٤﴾ الإخلاص: ١ - ٤

---

(٩)عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه قال: ((**انْطَلَقَ نَفَرٌ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفْرَةٍ سَافَرُوهَا حَتَّى نَزَلُوا عَلَى حَيٍّ مِنْ أَحْيَاءِ الْعَرَبِ فَاسْتَضَافُوهُمْ فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمْ، فَلُدِغَ سَيِّدُ ذَلِكَ الْحَيِّ فَسَعَوْا لَهُ بِكُلِّ شَيْءٍ لَا يَنْفَعُهُ شَيْءٌ، فَقَالَ بَعْضُهُمْ لَوْ أَتَيْتُمْ هَؤُلَاءِ الرَّهْطَ الَّذِينَ نَزَلُوا لَعَلَّهُ أَنْ يَكُونَ عِنْدَ بَعْضِهِمْ شَيْءٌ فَأَتَوْهُمْ فَقَالُوا يَا أَيُّهَا الرَّهْطُ إِنَّ سَيِّدَنَا لُدِغَ وَسَعَيْنَا لَهُ بِكُلِّ شَيْءٍ لَا يَنْفَعُهُ فَهَلْ عِنْدَ أَحَدٍ مِنْكُمْ مِنْ شَيْءٍ فَقَالَ بَعْضُهُمْ نَعَمْ وَاللَّهِ إِنِّي لَأَرْقِي وَلَكِنْ وَاللَّهِ لَقَدْ اسْتَضَفْنَاكُمْ فَلَمْ تُضَيِّفُونَا فَمَا أَنَا بِرَاقٍ لَكُمْ حَتَّى تَجْعَلُوا لَنَا جُعْلًا فَصَالَحُوهُمْ عَلَى قَطِيعٍ مِنْ الْغَنَمِ فَانْطَلَقَ يَتْفِلُ عَلَيْهِ وَيَقْرَأُ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ فَكَأَنَّمَا نُشِطَ مِنْ عِقَالٍ فَانْطَلَقَ يَمْشِي وَمَا بِهِ قَلَبَةٌ قَالَ فَأَوْفَوْهُمْ جُعْلَهُمْ الَّذِي صَالَحُوهُمْ عَلَيْهِ فَقَالَ بَعْضُهُمْ اقْسِمُوا فَقَالَ الَّذِي رَقَى لَا تَفْعَلُوا حَتَّى نَأْتِيَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَنَذْكُرَ لَهُ الَّذِي كَانَ فَنَنْظُرَ مَا يَأْمُرُنَا فَقَدِمُوا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرُوا لَهُ فَقَالَ وَمَا يُدْرِيكَ أَنَّهَا رُقْيَةٌ ثُمَّ قَالَ قَدْ أَصَبْتُمْ اقْسِمُوا وَاضْرِبُوا لِي مَعَكُمْ سَهْمًا فَضَحِكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَبُو عَبْد اللَّهِ وَقَالَ شُعْبَةُ حَدَّثَنَا أَبُو بِشْرٍ سَمِعْتُ أَبَا الْمُتَوَكِّلِ بِهَذَا**))

(مسلم:٢٢٧٦)،[البخاري، الترمذي، أبو داود، ابن ماجه، أحمد عَنْ أَبِي سَعِيدٍ].

(١٠)السؤال: هل يمكن للمسلم أن يعالج نفسه بنفسه بالقراءة والنفث في الماء؟

كان النبي صلى الله عليه وسلم إذا أحس بمرض ينفث في يديه (ثلاث مرات) ب (قل هو الله أحد) و (المعوذتين) ، ويمسح بهما في كل مرة ما استطاع من جسده عند النوم عليه الصلاة والسلام ، بادئا برأسه ووجهه وصدره ، كما أخبرت بذلك عائشة رضي الله عنها في الحديث الذي رواه البخاري(٥٧٤٨) ، ورقاه جبرائيل لما مرض في الماء بقوله : " بسم الله أرقيك ، من كل شيء يؤذيك ، من شر كل نفس أو عين حاسد الله يشفيك ، بسم الله أرقيك " (ثلاث مرات) ، وهذه الرقية مشروعة ونافعة .

وقَالَ تَعَالَىٰ: ﴿قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلۡفَلَقِ ۝١ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ۝٢ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝٣ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِي ٱلۡعُقَدِ ۝٤ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝٥﴾ الفلق: ١ - ٥

و قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ۝١ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ۝٢ إِلَٰهِ ٱلنَّاسِ ۝٣ مِن شَرِّ ٱلۡوَسۡوَاسِ ٱلۡخَنَّاسِ ۝٤ ٱلَّذِي يُوَسۡوِسُ فِي صُدُورِ ٱلنَّاسِ ۝٥ مِنَ ٱلۡجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ۝٦﴾ الناس: ١ – ٦

٣-خوێندنی ئەم دوعا و زیکرانە: أ- ((**اللهم رب الناس أذهب البأس واشفه أنت الشافي لا شفاء إلا شفاءك شفاءً لا يغادر سقما**)). [١١]

ب- ((**بسم الله أرقيك من كل شيء يؤذيك ، ومن شر كل نفس أو عين حاسد ، الله يشفيك ، بسم الله أرقيك**)). [١٢]

جـ- سێ جار(بسم الله) بکە، حەوت جاریش بڵێ : ((أعوذ بعزة الله وقدرته من شر ما أجد وأحاذر)). [١٣]

د- حەوت جار بڵێ ((**أسأل الله العظيم رب العرش العظيم أن يشفيك**)). [١٤]

٤- سورەتی (البقرة) لە ئایەتی (١-٥) ، قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿الٓمٓ ۝١ ذَٰلِكَ ٱلۡكِتَٰبُ لَا رَيۡبَۛ فِيهِۛ هُدٗى لِّلۡمُتَّقِينَ ۝٢ ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡغَيۡبِ وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ ۝٣ وَٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبۡلِكَ وَبِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ يُوقِنُونَ ۝٤ أُوْلَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدٗى مِّن رَّبِّهِمۡۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ۝٥﴾ البقرة: ١ - ٥

وقد قرأ بلال في ماء لثابت بن قيس رضي الله عنه ، وأمر بصبه عليه ، كما روى ذلك أبو داود في الطب بإسناد حسن . . . إلى غير هذا من أنواع الرقية التي وقعت في عهده عليه الصلاة والسلام ، ومن ذلك أنه صلى الله عليه وسلم رقى بعض المرضى بقوله : اللهم رب الناس ، أذهب البأس ، واشف أنت الشافي ، لا شفاء إلا شفاؤك ، شفاء لا يغادر سقما .

مجموع فتاوى ومقالات_الجزء الثامن، للشيخ عبدالعزيز بن عبدالله بن باز

(١١)أن النبي (صلى الله عليه وسلم) كان يعود بعض أهله ويمسح بيده اليمنى ويقول :" **اللهم رب الناس أذهب البأس واشفه أنت الشافي لا شفاء إلا شفاءك شفاءً لا يغادر سقما** " (بخاري:٥٧٤٣) .

(١٢)وعن أبي سعيد :" **أن جبريل أتى النبي (صلى الله عليه وسلم) فقال :يا محمد اشتكيت ؟ فقال : نعم . قال : بسم الله أرقيك من كل شيء يؤذيك ، ومن شر كل نفس أو عين حاسد ، الله يشفيك ، بسم الله أرقيك** " (رواه مسلم:٥٦٦٤) .

(١٣)**عن عثمان بن العاص رضي الله عنه أنه شكى إلى رسول الله وجعاً ، فقال له رسول الله (صلى الله عليه وسلم) :" ضع يدك على الذي تألم من جسدك ، وقل : بسم الله (ثلاثاً) ، وقل سبع مرات : أعوذ بعزة الله وقدرته من شر ما أجد وأحاذر** " (رواه مسلم: ٥٧٠١) .

(١٤)عن ابن عباس رضي الله عنهما أن النبي صلى الله عليه وسلم قال :" **من عاد مريضاً لم يحضر أجله فقال عنده سبع مرات : أسأل الله العظيم رب العرش العظيم أن يشفيك إلا عافاه الله من ذلك** " أخرجه أحمد وأبو داود والترمذي وحسّنه , **وأيضاً يدعى للمريض بالشفاء ثلاثاً كما دعا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) لسعد فقال :" اللهم اشف سعداً ، اللهم اشف سعداً ، ثلاث مرارٍ** " (مسلم:٤١٩١).

٥- سورەتی (**البقرة**) لە ئایەتی (١٦٢-١٦٤) ، قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَمَاتُواْ وَهُمۡ كُفَّارٌ أُوْلَٰٓئِكَ عَلَيۡهِمۡ
لَعۡنَةُ ٱللَّهِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجۡمَعِينَ ١٦١ خَٰلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ ١٦٢ وَإِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ لَّآ
إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلرَّحۡمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ١٦٣ إِنَّ فِي خَلۡقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَٱخۡتِلَٰفِ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱلۡفُلۡكِ ٱلَّتِي تَجۡرِي فِي
ٱلۡبَحۡرِ بِمَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن مَّآءٖ فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٖ
وَتَصۡرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ وَٱلسَّحَابِ ٱلۡمُسَخَّرِ بَيۡنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ١٦٤﴾ البقرة: ١٦١ - ١٦٤

٦- سورەتی (**البقرة**) لە ئایەتی (٢٥٥-٢٥٧) ، قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُۚ لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا
نَوۡمٞۚ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡۖ وَلَا
يُحِيطُونَ بِشَيۡءٖ مِّنۡ عِلۡمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَۚ وَسِعَ كُرۡسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفۡظُهُمَاۚ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ ٢٥٥ لَآ
إِكۡرَاهَ فِي ٱلدِّينِۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشۡدُ مِنَ ٱلۡغَيِّۚ فَمَن يَكۡفُرۡ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسۡتَمۡسَكَ بِٱلۡعُرۡوَةِ ٱلۡوُثۡقَىٰ لَا
ٱنفِصَامَ لَهَاۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٢٥٦ ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يُخۡرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ
أَوۡلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخۡرِجُونَهُم مِّنَ ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِۗ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٢٥٧
﴾ البقرة: ٢٥٥ - ٢٥٧

٧- سورەتی (**البقرة**) لە ئایەتی (٢٨٥-٢٨٦) ، قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ
ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ وَقَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا
وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ ٢٨٥ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَاۚ لَهَا مَا كَسَبَتۡ وَعَلَيۡهَا مَا ٱكۡتَسَبَتۡۗ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذۡنَآ إِن نَّسِينَآ
أَوۡ أَخۡطَأۡنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تَحۡمِلۡ عَلَيۡنَآ إِصۡرٗا كَمَا حَمَلۡتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلۡنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا
بِهِۦۖ وَٱعۡفُ عَنَّا وَٱغۡفِرۡ لَنَا وَٱرۡحَمۡنَآۚ أَنتَ مَوۡلَىٰنَا فَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٢٨٦﴾ البقرة: ٢٨٥ - ٢٨٦

٨- سورەتی (**آل عمران**) لە ئایەتی (١-١٠) ، قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿الٓمٓ ١ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُ ٢ نَزَّلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ
بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَأَنزَلَ ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ ٣ مِن قَبۡلُ هُدٗى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ ٱلۡفُرۡقَانَۗ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ
لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٞۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٍ ٤ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَخۡفَىٰ عَلَيۡهِ شَيۡءٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ ٥ هُوَ ٱلَّذِي يُصَوِّرُكُمۡ
فِي ٱلۡأَرۡحَامِ كَيۡفَ يَشَآءُۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٦ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ مِنۡهُ ءَايَٰتٞ مُّحۡكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ
ٱلۡكِتَٰبِ وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٞۖ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمۡ زَيۡغٞ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ مِنۡهُ ٱبۡتِغَآءَ ٱلۡفِتۡنَةِ وَٱبۡتِغَآءَ تَأۡوِيلِهِۦۖ وَمَا يَعۡلَمُ تَأۡوِيلَهُۥٓ

إِلَّا ٱللَّهُ ۗ وَٱلرَّٰسِخُونَ فِي ٱلۡعِلۡمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلّٞ مِّنۡ عِندِ رَبِّنَاۚ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٧ رَبَّنَا لَا تُزِغۡ قُلُوبَنَا بَعۡدَ
إِذۡ هَدَيۡتَنَا وَهَبۡ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحۡمَةًۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡوَهَّابُ ٨ رَبَّنَآ إِنَّكَ جَامِعُ ٱلنَّاسِ لِيَوۡمٖ لَّا رَيۡبَ فِيهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخۡلِفُ ٱلۡمِيعَادَ
٩ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيۡـٔٗاۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمۡ وَقُودُ ٱلنَّارِ ١٠ ﴾ آل
عمران: ١ - ١٠

٩- سورەتی (**آل عمران**) له ئایەتی (١٨-١٩) قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿شَهِدَ ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَأُوْلُواْ
ٱلۡعِلۡمِ قَآئِمَۢا بِٱلۡقِسۡطِۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ١٨ إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُۗ وَمَا ٱخۡتَلَفَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ
ٱلۡكِتَٰبَ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡعِلۡمُ بَغۡيَۢا بَيۡنَهُمۡۗ وَمَن يَكۡفُرۡ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ١٩
﴾ آل عمران: ١٨ - ١٩

١٠- سورەتی (**الاعراف**) (٥٤-٥٦)، قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ
ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ يُغۡشِي ٱلَّيۡلَ ٱلنَّهَارَ يَطۡلُبُهُۥ حَثِيثٗا وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ وَٱلنُّجُومَ مُسَخَّرَٰتِۭ بِأَمۡرِهِۦٓۗ أَلَا لَهُ
ٱلۡخَلۡقُ وَٱلۡأَمۡرُۗ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٥٤ ٱدۡعُواْ رَبَّكُمۡ تَضَرُّعٗا وَخُفۡيَةًۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ ٥٥ وَلَا تُفۡسِدُواْ
فِي ٱلۡأَرۡضِ بَعۡدَ إِصۡلَٰحِهَا وَٱدۡعُوهُ خَوۡفٗا وَطَمَعًاۚ إِنَّ رَحۡمَتَ ٱللَّهِ قَرِيبٞ مِّنَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٥٦ ﴾ الأعراف: ٥٤ - ٥٦

١١- سورەتی (**المؤمنون**) (١١٥-١١٨) ، قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿أَفَحَسِبۡتُمۡ أَنَّمَا خَلَقۡنَٰكُمۡ عَبَثٗا وَأَنَّكُمۡ إِلَيۡنَا لَا تُرۡجَعُونَ ١١٥
فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلۡمَلِكُ ٱلۡحَقُّۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡكَرِيمِ ١١٦ وَمَن يَدۡعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ لَا بُرۡهَٰنَ لَهُۥ بِهِۦ
فَإِنَّمَا حِسَابُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦٓۚ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ١١٧ وَقُل رَّبِّ ٱغۡفِرۡ وَٱرۡحَمۡ وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلرَّٰحِمِينَ ١١٨ ﴾ المؤمنون: ١١٥ -
١١٨

١٢- سورەتی (**الصافات**) (١-١٠) ، قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿وَٱلصَّٰٓفَّٰتِ صَفّٗا ١ فَٱلزَّٰجِرَٰتِ زَجۡرٗا ٢ فَٱلتَّٰلِيَٰتِ ذِكۡرًا ٣ إِنَّ إِلَٰهَكُمۡ
لَوَٰحِدٞ ٤ رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَرَبُّ ٱلۡمَشَٰرِقِ ٥ إِنَّا زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنۡيَا بِزِينَةٍ ٱلۡكَوَاكِبِ ٦ وَحِفۡظٗا مِّن كُلِّ
شَيۡطَٰنٖ مَّارِدٖ ٧ لَّا يَسَّمَّعُونَ إِلَى ٱلۡمَلَإِ ٱلۡأَعۡلَىٰ وَيُقۡذَفُونَ مِن كُلِّ جَانِبٖ ٨ دُحُورٗاۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ وَاصِبٌ ٩ إِلَّا مَنۡ خَطِفَ
ٱلۡخَطۡفَةَ فَأَتۡبَعَهُۥ شِهَابٞ ثَاقِبٞ ١٠ ﴾ الصافات: ١ - ١٠

١٣- سورەتی (**الاحقاف**) (٢٩-٣٢) ، قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿وَإِذۡ صَرَفۡنَآ إِلَيۡكَ نَفَرٗا مِّنَ ٱلۡجِنِّ يَسۡتَمِعُونَ ٱلۡقُرۡءَانَ فَلَمَّا
حَضَرُوهُ قَالُوٓاْ أَنصِتُواْۖ فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوۡاْ إِلَىٰ قَوۡمِهِم مُّنذِرِينَ ٢٩ قَالُواْ يَٰقَوۡمَنَآ إِنَّا سَمِعۡنَا كِتَٰبًا أُنزِلَ مِنۢ بَعۡدِ مُوسَىٰ
مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ يَهۡدِيٓ إِلَى ٱلۡحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٖ مُّسۡتَقِيمٖ ٣٠ يَٰقَوۡمَنَآ أَجِيبُواْ دَاعِيَ ٱللَّهِ وَءَامِنُواْ بِهِۦ يَغۡفِرۡ لَكُم مِّن

ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣١﴾ وَمَن لَّا يُجِبْ دَاعِيَ ٱللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي ٱلْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُۥ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءُ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ فِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٢﴾ ﴾ الأحقاف: ٢٩ - ٣٢

١٤- سورەتی (**الرحمن**) (٣٢-٣٦) ، قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٣﴾ يَٰمَعْشَرَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ إِنِ ٱسْتَطَعْتُمْ أَن تَنفُذُوا۟ مِنْ أَقْطَارِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ فَٱنفُذُوا۟ ۚ لَا تَنفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَٰنٍ ﴿٣٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٥﴾ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنتَصِرَانِ ﴿٣٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ ﴾ الرحمن: ٣٢ - ٣٦

١٥- سورەتی (**الحشر**) (٢١-٢٤) ، قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ لَوْ أَنزَلْنَا هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُۥ خَٰشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ ٱللَّهِ ۚ وَتِلْكَ ٱلْأَمْثَٰلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ۖ هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْمَلِكُ ٱلْقُدُّوسُ ٱلسَّلَٰمُ ٱلْمُؤْمِنُ ٱلْمُهَيْمِنُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْجَبَّارُ ٱلْمُتَكَبِّرُ ۚ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلْخَٰلِقُ ٱلْبَارِئُ ٱلْمُصَوِّرُ ۖ لَهُ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ يُسَبِّحُ لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾ ﴾ الحشر: ٢١ - ٢٤

١٦- سورەتی (**الجن**) (١-٩) ، قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ قُلْ أُوحِىَ إِلَىَّ أَنَّهُ ٱسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ ٱلْجِنِّ فَقَالُوٓا۟ إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا عَجَبًا ﴿١﴾ يَهْدِىٓ إِلَى ٱلرُّشْدِ فَـَٔامَنَّا بِهِۦ ۖ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَآ أَحَدًا ﴿٢﴾ وَأَنَّهُۥ تَعَٰلَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا ٱتَّخَذَ صَٰحِبَةً وَلَا وَلَدًا ﴿٣﴾ وَأَنَّهُۥ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى ٱللَّهِ شَطَطًا ﴿٤﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن تَقُولَ ٱلْإِنسُ وَٱلْجِنُّ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ﴿٥﴾ وَأَنَّهُۥ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ ٱلْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ ٱلْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ﴿٦﴾ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا۟ كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ ٱللَّهُ أَحَدًا ﴿٧﴾ وَأَنَّا لَمَسْنَا ٱلسَّمَآءَ فَوَجَدْنَٰهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ﴿٨﴾ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَٰعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ فَمَن يَسْتَمِعِ ٱلْءَانَ يَجِدْ لَهُۥ شِهَابًا رَّصَدًا ﴿٩﴾ ﴾ الجن: ١ - ٩

لە پاش ئەم ئایەتانە نەخۆشەکە زۆر جار هەست بەم شتانە دەکات:

١- هاوارکردنێکی زۆر .

٢- راچڵەکاندێکی یەکجار زۆر .

٣- سڕبوونی دەست و پێیەکانی یان هەر شوێنێکی تری .

٤- ئەبڵەق بوونی چاوەکانی .

٥- هەست کردنی نەخۆشەکە بە جوڵاندنی دەست و قاچەکانی بەبێ ویستی خۆی .

٦- هەندێك جار ئەو نەخۆشە دەرشێتەوە لە کاتی خۆیندنی ئەو ئایەتانە .

٧- بوراندنەوەو بێ ئاگابوون لە خۆی .

٨- دڵ لێدانێکی بەپەلە .

بە پشتیوانی خوای گەورە لە پاش ئەم ئایەتانە ئەو جنۆکەیە دەردەچێت إن شاءالله.

ئەگەر قسەت کرد لە گەڵ جنۆکەکەدا پێویستە رەچاوی ئەم خاڵانە بکەیت

١-قسەکردنێك لە سنوری خۆیدا بێت و قسەیەکی بێ سوودی لە گەڵدا نەکرێت [١٥].

٢- فەرمانی پێ بکەیت کە تەقوای خوای گەورە بکات و بە خوای گەورەی بترسێنیت و چونە ناو لاشەی ئەو نەخۆشەوە زوڵم و ستەمە و پێویستە تەوبە بکات، هەروەها فەرمانی پێ بکەیت دەرچێت لە لاشەی نەخۆشکە وەکو پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) ئەیفەرموو: ((أخرج عدو الله أنا رسول الله)) [١٦]، هەروەها بانگەوازیشی بکەیت بۆ ئاینی ئیسلام[١٧] .

---

(١٥) ئەو جنۆکەیە لە سەر زمانی نەخۆشەکە دێتە قسەکردن.

(١٦)حديث يعلى بن مرة قال : "سافرت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم فرأيت منه شيئا عجبا .. " و فيه : " و أتته امرأة فقالت : إن ابني هذا به لمم منذ سبع سنين , يأخذه كل يوم مرتين , فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم : "أدنيه" , فأدنته منه , فتفل في فيه , و قال : اخرج عدو الله ! أنا رسول الله".". انتهى كلام الالباني من السلسلة الصحيحة الحديث رقم٢٩١٢.

(١٧) أ- **قال ابن قيم: -رحمه الله- فى (زاد المعاد ٤/٦٨-٦٩)**شاهدت شيخنا (يقصد ابن تيمية) يرسل المصروع من يخاطب الروح التي فيه ويقول: قال لك الشيخ: أخرجي فإن هذا لا يحل لك. فيفيق المصروع وربما خاطبها بنفسه وربما كانت الروح ماردة فيخرجها بالضرب . فيفيق المصروع ولا يحس بألم، وقد شاهدنا نحن وغيرنا منه ذلك مرارا، وكان كثيرا ما يقرأ في أذن المصروع: : ((**أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ**)) المؤمنون: ١١٥ ، وحدثني انه قرأها مرة في أذن المصروع فقالت الروح: نعم ومد بها صوته، قال: فأخذت له عصاً وضربته بها في عروق عنقه حتى كلت يداي من الضرب، ولم يشك الحاضرون أنه يموت لذلك الضرب ففي أثناء الضرب قالت: أنا أحبه. فقلت لها : هو لا يحبك. قالت: أنا أريد أن أحج به. فقالت لها هو لا يريد أن يحج معك.....الخ.

ب- قال الشيخ ابن باز رحمه الله:

الحمد لله ، والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وأصحابه ومن اهتدى بهداه . .

أما بعد . . فقد نشرت بعض الصحف المحلية وغيرها في شعبان من هذا العام أعني عام ١٤٠٧ هـ أحاديث مختصرة ومطولة عما حصل من إعلان بعض الجن – الذي تلبس ببعض المسلمات في الرياض – إسلامه عندي بعد أن أعلنه عند الأخ عبد الله بن مشرف العمري المقيم في الرياض ، بعدما قرأ المذكور على المصابة وخاطب الجني وذكره بالله ووعظه وأخبره أن الظلم حرام وكبيرة عظيمة ودعاه إلى الإسلام لما أخبره الجني أنه كافر بوذي ودعاه إلى الخروج منها ، فاقتنع الجني بالدعوة وأعلن إسلامه عند عبد الله المذكور ، ثم رغب عبد الله المذكور وأولياء المرأة أن يحضروا عندي بالمرأة حتى أسمع إعلان إسلام الجني فحضروا عندي فسألته عن أسباب دخوله فيها فأخبرني بالأسباب ونطق بلسان المرأة لكنه كلام رجل وليس كلام امرأة ، وهي في الكرسي الذي بجواري وأخوها وأختها وعبد الله بن مشرف المذكور وبعض المشايخ يشهدون ذلك ويسمعون كلام الجني ، وقد أعلن إسلامه صريحا وأخبر أنه هندي بوذي الديانة ، فنصحته وأوصيته بتقوى الله ، وأن يخرج من هذه المرأة ويبتعد عن ظلمها ، فأجابني إلى ذلك ، وقال : أنا مقتنع بالإسلام ، وأوصيته أن يدعو قومه للإسلام بعدما هداه الله له فوعد خيرا وغادر المرأة وكان آخر كلمة قالها : السلام عليكم .

ثم تكلمت المرأة بلسانها المعتاد وشعرت بسلامتها وراحتها من تعبه . ثم عادت إلي بعد شهر أو أكثر مع أخويها وخالها وأختها وأخبرتني أنها في خير وعافية وأنه لم يعد إليها والحمد لله ، وسألتها عما كانت تشعر به حين وجوده بها فأجابت بأنها كانت تشعر بأفكار رديئة مخالفة للشرع وتشعر بميول

سەرنج:

هەندێك كەس لە كاتی قسەكردندا زێدەڕەوی دەكەن و ئەو كارەش دروست نییە پێویستە لە سنووری شەرع دەرنەچیت. یان لە كاتی (**رقیة**) كردندا زۆر بە توندی لە نەخۆشەكە دەدات یان ئامێری كارەبا بە كار دەهێنێت، ئەو كارانە هیچیان شەرعی نیین، بەڵكو زۆر جار دەبێتە هۆی ئەوەی كە ئەو نەخۆشە خرابتر دەبێت یان بە یەكجاری شێت دەبێت و عەقڵی لە دەست دەدات بۆیە پێویستە ئەو كەسەی كە نەخۆشی هەیە كەسێك چارەسەری بۆ ئەنجام دا بە لێدانێكی زیان بەخش ئەوە وریای نەخۆشەكەی بێت .

***ئەگەر جنۆكەكە لە پاش خوێندی ئەم ئایەتانە دەرنەچوو ئەوە ئەم سورەتانە بخوێنە :**

١- خوێندی هەموو سورەتی (**البقرة**) .

٢- خوێندی ئایەتی ٣٣-٣٤ لە سورەتی (**المائدة**) **قَالَ تَعَالَىٰ:** ﴿ إِنَّمَا جَزَٰٓؤُاْ ٱلَّذِينَ يُحَارِبُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَسۡعَوۡنَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَسَادًا أَن يُقَتَّلُوٓاْ أَوۡ يُصَلَّبُوٓاْ أَوۡ تُقَطَّعَ أَيۡدِيهِمۡ وَأَرۡجُلُهُم مِّنۡ خِلَٰفٍ أَوۡ يُنفَوۡاْ مِنَ ٱلۡأَرۡضِۚ ذَٰلِكَ لَهُمۡ خِزۡيٞ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ٣٣ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ مِن قَبۡلِ أَن تَقۡدِرُواْ عَلَيۡهِمۡۖ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٣٤ ﴾ المائدة: ٣٣ - ٣٤

قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡ أَنَّ لَهُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ لِيَفۡتَدُواْ بِهِۦ مِنۡ عَذَابِ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنۡهُمۡۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٣٦ يُرِيدُونَ أَن يَخۡرُجُواْ مِنَ ٱلنَّارِ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنۡهَاۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّقِيمٞ ٣٧ ﴾ المائدة: ٣٦ – ٣٧ .

٣- خوێندی هەموو سورەتی (الأنفال) , (الحجر ١٦-١٨) , **قَالَ تَعَالَىٰ:** ﴿ وَلَقَدۡ جَعَلۡنَا فِي ٱلسَّمَآءِ بُرُوجٗا وَزَيَّنَّٰهَا لِلنَّٰظِرِينَ ١٦ وَحَفِظۡنَٰهَا مِن كُلِّ شَيۡطَٰنٖ رَّجِيمٍ ١٧ إِلَّا مَنِ ٱسۡتَرَقَ ٱلسَّمۡعَ فَأَتۡبَعَهُۥ شِهَابٞ مُّبِينٞ ١٨ ﴾ الحجر: ١٦ - ١٨

إلى الدين البوذي والاطلاع على الكتب المؤلفة فيه ، ثم بعدما سلمها الله منه زالت عنها هذه الأفكار ورجعت إلى حالها الأولى البعيدة من هذه الأفكار المنحرفة . (مسألة دخول الجني في بدن المصروع ص ٥-٦) .

٤- (الدخان ٤٣-٥٠) , قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ إِنَّ شَجَرَتَ ٱلزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ ٱلْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَٱلْمُهْلِ يَغْلِي فِي ٱلْبُطُونِ ﴿٤٥﴾
كَغَلْيِ ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوهُ فَٱعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوا۟ فَوْقَ رَأْسِهِۦ مِنْ عَذَابِ ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾
ذُقْ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَٰذَا مَا كُنتُم بِهِۦ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ ﴾ الدخان: ٤٣ - ٥٠

٥- (الجاثية ٧-١١) , قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٧﴾ يَسْمَعُ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا ۖ فَبَشِّرْهُ
بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٨﴾ وَإِذَا عَلِمَ مِنْ ءَايَٰتِنَا شَيْـًٔا ٱتَّخَذَهَا هُزُوًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩﴾ مِّن وَرَآئِهِمْ جَهَنَّمُ ۖ وَلَا يُغْنِى عَنْهُم مَّا
كَسَبُوا۟ شَيْـًٔا وَلَا مَا ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوْلِيَآءَ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠﴾ هَٰذَا هُدًى ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ
مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿١١﴾ ﴾ الجاثية: ٧ - ١١

٦- (النساء ٩٧) , قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِىٓ أَنفُسِهِمْ قَالُوا۟ فِيمَ كُنتُمْ ۖ قَالُوا۟ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِى
ٱلْأَرْضِ ۚ قَالُوٓا۟ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةً فَتُهَاجِرُوا۟ فِيهَا ۚ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾ ﴾ النساء: ٩٧ (إبراهيم
١٥-١٧) قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ وَٱسْتَفْتَحُوا۟ وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿١٥﴾ مِّن وَرَآئِهِۦ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ مِن مَّآءٍ صَدِيدٍ ﴿١٦﴾
يَتَجَرَّعُهُۥ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُۥ وَيَأْتِيهِ ٱلْمَوْتُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۖ وَمِن وَرَآئِهِۦ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٧﴾
﴾ إبراهيم: ١٥ - ١٧

٧- خوێندی هەموو سورەتی (**الصافات**) ، (**الجن**) ، (**البروج**) ، (**الأعلى**) ، (**المعوذات**) .

یان ئەو ئایەتانەی کە باسی (**اللعن**) نەفرین کردن دەکات . قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ كُفَّارٌ
أُو۟لَٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ ٱللَّهِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٦١﴾ ﴾ ال بقرة: ١٦١ ، وقَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَمَاتُوا۟
وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِم مِّلْءُ ٱلْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ ٱفْتَدَىٰ بِهِۦٓ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُم مِّن
نَّٰصِرِينَ ﴿٩١﴾ ﴾ آل عمران: ١٩ ، وقَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُم
بَدَّلْنَٰهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٥٦﴾ ﴾ النساء:٦٥ ، وقَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ إِن يَدْعُونَ مِن
دُونِهِۦٓ إِلَّآ إِنَٰثًا وَإِن يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَٰنًا مَّرِيدًا ﴿١١٧﴾ لَّعَنَهُ ٱللَّهُ ۘ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا
مَّفْرُوضًا ﴿١١٨﴾ ﴾ النساء:٧١١ - ٨١١ ، وقَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ثُمَّ كَفَرُوا۟ ثُمَّ ءَامَنُوا۟ ثُمَّ كَفَرُوا۟ ثُمَّ

ٱزۡدَادُواْ كُفۡرٗا لَّمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ سَبِيلَۢا ١٣٧ بَشِّرِ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ بِأَنَّ لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمًا ١٣٨ ٱلَّذِينَ يَتَّخِذُونَ
ٱلۡكَٰفِرِينَ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ أَيَبۡتَغُونَ عِندَهُمُ ٱلۡعِزَّةَ فَإِنَّ ٱلۡعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعٗا ١٣٩ ﴾ النساء:٧٣١ - ٩٣١

قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ٱزۡدَادُواْ كُفۡرٗا لَّمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ
سَبِيلَۢا ١٣٧ بَشِّرِ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ بِأَنَّ لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمًا ١٣٨ ٱلَّذِينَ يَتَّخِذُونَ ٱلۡكَٰفِرِينَ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ أَيَبۡتَغُونَ
عِندَهُمُ ٱلۡعِزَّةَ فَإِنَّ ٱلۡعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعٗا ١٣٩ ﴾ النساء:٧٣١ – ٩٣١ ، وقَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَظَلَمُواْ لَمۡ يَكُنِ
ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ طَرِيقًا ١٦٨ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٗا ١٦٩ ﴾
النساء:٨٦١ – ٩٦١ ، و قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ إِنَّمَا جَزَٰٓؤُاْ ٱلَّذِينَ يُحَارِبُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَسۡعَوۡنَ فِي ٱلۡأَرۡضِ
فَسَادًا أَن يُقَتَّلُوٓاْ أَوۡ يُصَلَّبُوٓاْ أَوۡ تُقَطَّعَ أَيۡدِيهِمۡ وَأَرۡجُلُهُم مِّنۡ خِلَٰفٍ أَوۡ يُنفَوۡاْ مِنَ ٱلۡأَرۡضِۚ ذَٰلِكَ لَهُمۡ
خِزۡيٞ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ٣٣ ﴾ المائدة: ٣٣ ، وقَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ
وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلۡكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ هِيَ حَسۡبُهُمۡۚ وَلَعَنَهُمُ ٱللَّهُۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّقِيمٞ ٦٨
﴾ التوبة: ٨٦ ، وقَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ وَيُسَبِّحُ ٱلرَّعۡدُ بِحَمۡدِهِۦ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ مِنۡ خِيفَتِهِۦ وَيُرۡسِلُ ٱلصَّوَٰعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَن
يَشَآءُ وَهُمۡ يُجَٰدِلُونَ فِي ٱللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ ٱلۡمِحَالِ ١٣ ﴾ الرعد: ٣١ ، وقَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ وَٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهۡدَ ٱللَّهِ
مِنۢ بَعۡدِ مِيثَٰقِهِۦ وَيَقۡطَعُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱللَّعۡنَةُ وَلَهُمۡ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ٢٥
﴾ الرعد: ٥٢ ، وقَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ وَإِنَّ عَلَيۡكَ ٱللَّعۡنَةَ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ٣٥ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ٣٦ ﴾
الحجر: ٥٣ – ٦٣ ، قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ فَوَرَبِّكَ لَنَحۡشُرَنَّهُمۡ وَٱلشَّيَٰطِينَ ثُمَّ لَنُحۡضِرَنَّهُمۡ حَوۡلَ جَهَنَّمَ جِثِيّٗا ٦٨ ثُمَّ
لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمۡ أَشَدُّ عَلَى ٱلرَّحۡمَٰنِ عِتِيّٗا ٦٩ ﴾ مريم: ٨٦ - 96

لەپاش خوێندی ئەم سورەتانە بە پشتیوانی خوای گەورە ئەو جنۆکەیە لە ناو لاشەیدا دەردەچێت .

بەشی چوارەم / سیحر و ساحیر و جۆرەکانی

(**سیحر**) لە زماندا: قال الازهري: أصل السحر صرف الشيئ عن حقيقته الى غيره. [١٨]

واتە: بنچینەی و ئەسڵی جادوو لادانی شتێك لە حەقیقەتی خۆیەوە بۆ شتێکی تر.

(**سیحر**) لە واتای شەرعدا: (**أبن قدامة المقدسي**) لە (**الكافي**)دا دەفەرموێت : (سیحر : بریتیە لە دوعا و نوشتە وگرێ و فووکردن ، کاریگەری دەکاتە سەر دڵ و لاشە ، بۆیە نەخۆش دەکەوێت و دەکوژێت و نێوانی ژن و مێرد تێك دەدات، خوای گەورە دەفەرموێت : ((فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ)) البقرة : ١٠٢.

واتە: فێری سیحر و جادوو دەبوون بۆ ئەوەی نێوان ژن و مێرد تێك بدەن.

پێناسەیەکی تری (**سیحر**) :- رێکەوتن لە نێوان ساحیر و شەیتاندا , بە مەرجێك ساحیرەکە هەڵدەستێت بە جەند کارێکی حەرام و ناپەسەند بەرامبەر ئەوەی کە شەیتان یارمەتی بدات و گوێرایەڵی بکات .

خوای گەورە دەفەرموێت : ﴿وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِى ٱلْعُقَدِ ۝٤﴾ (الفلق: ٤)

جادوو حەقیقەتی نەبوایە ئەوە خوای گەورە فەرمانی نەدەکرد پەنا بگردرێت لە شەڕی سیحر، بەڵکو سیحر حەرامە لە هەموو ئاینی پێغەمبەرانی پێشوو سەلامی خوایان لێبێت وەکو خوای گەورە دەفەرموێت :﴿وَلَا يُفْلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ۝٦٩﴾ طه: ٦٩.

(أبو هريرة) رەزای خوای لێبێت , لە پێغەمبەرەوە (صلى الله عليه وسلم) دەیگێڕێتەوە کە فەرموویەتی : «**اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هُنَّ قَالَ الشِّرْكُ بِاللَّهِ وَالسِّحْرُ وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَكْلُ الرِّبَا وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ وَالتَّوَلِّي يَوْمَ الزَّحْفِ وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلَاتِ**» أخرجه البخارى (١٩٣/٢ , ٣٦٣/٤) ومسلم (٦٤/١) وأبو داود (٢٨٧٤) والنسائى (١٣١/٢).

مەبەست لەم فەرموودەدا ئەویە کە سیحر کردن یەکێکە لە تاوانە بە هیلاك بەرەکان .

---

(١٨) الصارم البتار في التصدي للسحرة الاشرار/ وحيد عبدالسلام بالي.

حوكمی (ساحير) له ئيسلامدا: قال ابن قدامة – رحمه الله – و(**حدُّ**) الساحر: القتل، واته: **سزای ساحير كوشتنه**. روي ذلك عن عمر وعثمان بن عفان وابن عمر و حفصة وجندب ابن عبدالله، وجندب بن كعب وقيس بن سعد و عمر بن عبدالعزيز، وهو قول أبي حنيفة ومالك.

وقال الحافظ ابن حجر – رحمه الله – : وعند مالك أن حكم الساحر حكم الزنديق، فلا تُقبل توبتُهُ، ويُقتل حداً، اذا ثبت عليه ذلك، وبه قال أحمد. [١٩]

واته: حوكمی ساحير لای ئيمامی ماليك حوكمی زەنديقی بۆ هەيە تەوبەی قەبوولّ نييە و ئەبێ بكوژرێت ئەگەر دڵنيا بوويت كە ئەو كارەی ئەنجام داوە.

چۆن ساحير(جادوو) دەناسرێتەوە؟

دەشێت كەسێك ئەگەر كەمێك ((فِراسة)) رووناسی هەبێت ساحيرەكان بە روخسار دەناسن، لە بەر ئەوەی رووی ساحيرەكان زۆر ناشرين و قەبيح ديارن، بە هۆی ئەوەی ئاسەواری كوفر و شيرك بە دەم و چاوياندا دەردەكەوێت پەنا بە خوای گەورە، خوای گەورە لە قورئانی پيروزدا دەفەرموێت (وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ)،(الانعام: ٥٥). واتە : ئا بەو جۆرە ئايەتەكان روون دەكەينەوە بۆ ئەوەی رێگای تاوانباران روون بێتەوە .

بە باسكردنی نيشانەكانی ئەهلی (الإجرام) واتە تاوانباران خواستێكی شەرعيە و بە تايبەتی ساحيرەكان كە بوونەتە مايەی نەهامەتی و شەڕ و تێكدانی نێوان خەڵكی . وە پێويستە لە سەر هەموو باوەرداريك پێاوی چاك و يەكتاپەرست جيا بكاتەوە لە پياوی خراپ و موشريك .

---

(١٩) الصارم البتار في التصدي للسحرة الاشرار/ وحيد عبدالسلام بالي.

ئەمەش چەند نیشانەیەکی ساحیرە :

١- پرسیار لەو کەسە دەکات دەبارەی ناوی خۆی و دایکی .
٢- داوای شتێکی تایبەت دەکات لەو کەسە وەك : (شانەی سەر , یان جل وبەرگ , یان قژەسەر , یان لەچك , یان خاولی , یان دەست سڕ....هتد).
٣- جاری وا هەیە جادووکارەکە داوای شتێکی دیاری کراو دەکات وەکو ئاژەڵێکی رەش , یان کەڵەشێرێکی سپی , یان کەرویشکێکی رەش یان سپی , بۆ ئەوەی سەری ببڕێت و ناوی غەیری خوای لێ بهێنێت , وە جاری وا هەیە بەخوێنی ئەو ئاژەڵ گیانی نەخۆشەکەی پێ دەسڕێتەوە , وە جاری واش هەیە ئەو ئاژەڵەکە لە شۆێنێکی چۆل فرێدەدات .
٤- نوسینی نوشتەیەك لەسەر کاغەز یان لەسەر پارچە قوماشێك یان لەسەر چەرم و پێستی ئاژەڵ .
٥- هەندێ جار کۆمەڵەشتێك ئەدات بە نەخۆشەکە لە زەویدا بیشارێتەوە .
٦- هەندێ جار بە نەخۆشەکە دەڵێ کە دوور بکەوێتەوە لە خەڵکی بۆ ماوەی (٢٠ تا ٤٠) رۆژ وە لە ژوورێکی تاریك دا بمێنێتەوە .
٧- جاری وا هەیە بە نەخۆشەکە دەڵێ : ئەوەندە رۆژ خۆت مەشۆرە , وە نوشتەیەکی بۆ دەنوسێ کە بەقەد خۆیا هەڵی واسێ وە نەیکاتەوە بۆ ئەوەی کاریگەرێکەی بەتاڵ نەبێتەوە .
٨- هەندێ جار جادووکارەکە قسە ئەکات لەگەڵ خەڵکانێك کە نادیارن .
٩- جاری وا هەیە بە نەخۆشەکە دەڵێ : فلانە رۆژ برۆ بۆ سەردانی فلانە گۆری پیاو چاك وە لەوێ بە دەوری ئەو قەبرەدا (طواف) بکە .

جۆرەکانی سیحر :- سیحر جۆری زۆرە , ئەوەی ئەمانەوێت باسی بکەین لەم بابەتەدا چەند جۆریك باس دەکەین کە زور لە ناو خەڵکیدا بلاوە :

١- سیحری پەککەوتنی ژن هینان و شو کردن (تعطیل الزواج)

ئەم جۆرە سیحرە زۆرە لە ناو خەڵکیدا بە تایبەتی لە ناو کچان دا , وە یەکێکە لە کێشە گەورەکان کە خوشکان زۆر خەمبار دەبن بە تایبەتی کاتێك دەبینن کە یەکێك لە هاو تەمەنی خۆیدا شوودەکات یان یەکێك لە خۆی بچوك تر ئەوە ئەو کەسە زیاتر بێ ئومێد دەبێت وە بە تایبەتی دایکان زۆر خەمبار دەبن , وە هەندێکیان پەنا دەبەنە بەر سیحر و جادووکردن , بۆیە پێویستە دایکان لە خوا بترسن و ئارام بگرن و خۆیان بە دوور بگرن لەو جۆرە شیرکانە و قیامەتی خۆیان نەدۆرێنن , وە زۆربەی ئەم جۆرە سیحرانە لەوەوەدێت کە دایکی کچێك دەچێت بۆ لای جادوگەرێك وەکو تۆڵە سەندنەوە و حەسودی بردن بەوەی شوی کرددوە.

بۆیە بێویستە ئەو جۆرە کەسانە ئارام بگرن وەکو خوای گەورە دفەرموێت: قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ إِنَّمَا يُوَفَّى ٱلصَّٰبِرُونَ أَجْرَهُم بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾ ﴾ الزمر: ١٠

چۆن ئەم جۆرە سیحرە روودەدات ؟

١- ئەو جنۆکەیە دەچێتە ناو گیانی ئەو ئافرەتەوە , هەرکەسێك کە دێت بۆ تەماشاکردنی ئەو ئافرەتە تووشی دڵ سەغڵەتیەك دێت و پاشان شوی پێ ناکات .

٢- ئەگەر ئەو جنۆکەیە نەیتوانی بچێتە ناو گیانی ئەو ئافرەتەو , ئەوە لە دەرەوە سیحری چاوی بۆ دەکات , هەرکەسێك کە دێت بۆ داوا کردنی ئەوە بە ناشرینترین شێواز دەیبینێت بە هەمان شێوە شوی پێ ناکات و پە شیمان دەبێتەوە .

نیشانەکانی ئەم جۆرە سیحرە (أعراض السحر)

١- دڵ تەنگیەکی زۆر بە تایبەتی دوای نوێژی عەسر تاوەکو نیوەشەو .

٢- ئازارێکی زۆر بە تایبەتی لە سەر , هەتاوەکو بە دەرمانیش ناروات .

٣- هەست کردن بە تەنهای.

٤- تورەبوونی خێرایی .

٥- بینینی ئەو کەسەی دێت بۆ داخوازی بە ناشرین ترین شێواز وەکو شێوەی مەیمون یان مار .

٦- بینینی مار و مۆری لە خەودا , وە راچڵەکاندن لە خەودا و دڵە راوکێ .

٧- دووبارەبوونەوەی داخوازی , لەگەڵ ئەوەشدا رێك ناکەوێت .

٨- هەست کردن بە ئازار لە خوارەوەی پشت (أسفل الظهر) یان لە گەدە (المعدة) .

٩- هەست کردنی ئافرەت لە خەودا بەوەی کە (جماع)ی لەگەڵدا دەکەن و هەست کردن بە خۆشی لە کاتی خەودا , ئەو جۆرەش جنۆکەی عاشقە ئەوەش تاخیربوونی چارەسەرکردنە .

چارەسەرکردنی ئەم جۆرە سیحرە :

چارەسەرکردنی بەم شێوازە دەبێت :-

یەکەم : خوێندنی (**الرقية**) بەسەر نەخۆشەکەدا کە پێشتر باسمان کرد .

دووەم : ئەنجام دانی ئەم شتانە :

١- نۆیژکردن لە کاتی خۆیدا .

٢- پێویستە خۆی بالا پۆش بکات و پۆشاکی ناشەرعی لەبەر نەکات .

٣- بەردەوام دوعا بکات و لە خوای گەورە بپارێتەوە کە دووری بکاتەوە لە شەری شەیتان و جنۆکە وجادووگەران .

٤- نەهێشتنی وێنە لە ماڵدا و گوێ نەکرتن لە گۆرانی و موسیقا .

٥- دەست نۆیژکرتن پێش خەوتن , چونکە دەست نۆیژ چەکی موسلمانە .

٦- بەردەوام بوون لە سەر زیکری بەیانیان و ئێواران و نوستن .

زیکری بەیانان و ئێواران

١- قَالَ تَعَالَىٰ:﴿ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُۚ لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا نَوۡمٞۚ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيۡءٖ مِّنۡ عِلۡمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَۚ وَسِعَ كُرۡسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفۡظُهُمَاۚ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ ٢٥٥ ﴾ البقرة: ٢٥٥ ، هەر کەسێك بەیانی بکاتەوە و (**آية الكرسي**) بخوێنێت ئەوە لەو رۆژەدا پارێزراوە لە شەر و زیانی جنۆکە تاوەکو ئێوارە، هەرکەسێکیش ئێوارە بیخوێنێت ئەوە تاوەکو بەیانی ئەکاتەوە لە شەری جنۆکە پارێزراوە. أخرجه الحاكم ١/ ٥٦٢وصححه الألباني في صحيح الترغيب والترهيب ١/ ٢٧٣ وعزاه إلى النسائي والطبراني وقال : وإسناد الطبراني جيد.

٢- قَالَ تَعَالَىٰ:﴿ قُلۡ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ١ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ٢ لَمۡ يَلِدۡ وَلَمۡ يُولَدۡ ٣ وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدُۢ ٤ ﴾ الإخلاص: ١ – ٤. قَالَ تَعَالَىٰ:﴿ قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلۡفَلَقِ ١ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ٢ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ٣ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِي ٱلۡعُقَدِ ٤ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ٥ ﴾ الفلق: ١ - ٥

قَالَ تَعَالَىٰ:﴿ قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ١ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ٢ إِلَٰهِ ٱلنَّاسِ ٣ مِن شَرِّ ٱلۡوَسۡوَاسِ ٱلۡخَنَّاسِ ٤ ٱلَّذِي يُوَسۡوِسُ فِي صُدُورِ ٱلنَّاسِ ٥ مِنَ ٱلۡجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ٦ ﴾ الناس: ١ – ٦. (٣ جار) هەرکەسێك ئەم سورەتانە بخوێنێت ئەوە بەسێتی و لە هەموو زیان بەخشێك پارێزراوە. أبو داود ٤/ ٣٢٢ والترمذي ٥/ ٥٦٧وانظر صحيح الترمذي ٣/ ١٨٢

٣- ((**أصبحنا وأصبح الملك لله، والحمد لله، لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير، ربِّ أسألك خير ما في هذا اليوم وخير ما بعده وأعوذ بك من شر ما في هذه الليلة وشر ما بعدها ربِّ أعوذ بك من**

الكسل وسوء الكبر، ربَّ أعوذ بك من عذابٍ في النار وعذاب في القبر)). ئەگەر ئێوارەی لێ بوو ئەوە بڵێت: **أمسينا وأمسى الملك لله** ، رواه مسلم (٤/٢٠٨٨).

٤- ((**اللهم بك أصبحنا وبك أمسينا وبك نحيا وبك نموت وإليك النشور**)) ، ئەگەر ئێوارەی لێ بوو ئەوە بڵێت: ((**اللهم بك أمسينا وبك أصبحنا وبك نحيا وبك نموت وإليك المصير**)). الترمذي ٥/ ٤٦٦ وانظر صحيح الترمذي ٣/ ١٤٢

٥- ((**اللهم أنت ربي لا إله إلا أنت خَلَقتني وأنا عَبْدُك وأنا على عهدك ووعدك ما استطعت وأعوذ بك من شر ما صنعت أبوء لك بنعمتك علي وأبوء بذنبي فاغفر لي فإنه لا يغفر الذنوب إلا أنت**)) ، هەركەسێك بەیانیان و ئێواران بیخوێنێت بە یەقینەوە و بمرێت لەو رۆژەدا ئەوە دەچێتە بەهەشتەوە. أخرجه البخاري ٧/١٥٠

٦-((**اللهم إني أسألك العافية في الدنيا والآخرة،اللهم إني أسألك العفو والعافية في ديني ودنياي وأهلي ومالي،اللهم استر عوراتي وآمن روعاتي، اللهم احفظني من بين يديَّ ومن خلفي وعن يميني وعن شمالي ومن فوقي وأعوذ بعظمتك أن أغتال من تحتي**)). أبو داود وابن ماجه وانظر صحيح ابن ماجه ٢/٣٣٢.

٧-((**اللهم عَالِمَ الغيب والشَّهادة، فاطر السموات والأرض، رب كل شيء ومليكه، أشهد أن لا إله إلا أنت أعوذ بك من شر نفسي ومن شر الشيطان وشركه وأن اقترف على نفسي سوءًا أو أجُره إلى مسلم**)). الترمذي وأبو داود .انظر :صحيح الترمذي٣/ ١٤٢

٨-((**بسم الله الذي لا يضرُّ مع اسمه شيء في الأرض ولا في السماء وهو السميع العليم**)) (**٣ جار**) هەركەسێك ئەم زیکرە بخوێنێت لە بەیانیان و ئێواراندا ئەوە هیچ شتێك زیانی پێ ناگەیەنێت. أخرجه أبو داود ٤/ ٣٢٣ والترمذي ٥/ ٤٦٥ وابن ماجه وأحمد . انظر : صحيح ابن ماجه ٢/٣٣٢ وحسن إسناده العلامة ابن باز في تحفة الأخيار ص٣٩

٩- ((**يا حي يا قيوم برحمتك أستغيث أصلح لي شأني كُله ولا تَكِلْني إلى نفيس طرفة عين**)). الحاكم وصححه ووافقه الذهبي ١/ ٥٤٥ وانظر صحيح الترغيب والترهيب ١/٢٧٣

١٠- ((**أصبحنا على فطرة الإسلام وكلمة الإخلاص، ودين نبيِّنا محمد صلى الله عليه وسلم وملَّة أبينا إبراهيم حنيفاً مسلماً وما كان من المشركين**)). ئەگەر ئێوارەی لێ بوو ئەوە بڵێت: **أمسينا على فطرة الاسلام**... أحمد ٣/ ٤٠٦و ٤٠٧ وابن السني في عمل اليوم والليلة برقم ٣٤ وانظر : صحيح الجامع ٤/ ٢٠٩.

١١- من قال :((**سبحان الله وبحمده**))،(**سەد جار**).**هەر کەسێك ١٠٠ جار ئەم زیکرە بخوێنێت لە بەیانیان و ئێواراندا هیچ کەسێك نییە لەو پلەی بەرز تر بێت لە رۆژی قیامەتدا ئیلا کەسێك نەبێت وەك ئەوەی خوێندبێت یان لەو زیاتر**. رواه مسلم٤ / ٢٠٧١

١٢- ((**لا إله إلا الله وحده لا شريك له ،له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير**))،(**١٠ جار**) النسائي في عمل اليوم والليلة برقم ٢٤ وانظر :صحيح الترغيب والترهيب ٢٧٢/١ ،وتحفة الأخيار لابن باز ص٤٤وانظر فضلها في ص١٤٦ ،حديث رقم ٢٥٥ (**یان یەك جار لە کاتی تەمبەڵیدا**) ، أبو داود ٣١٩/٤ وابن ماجه وأحمد ٦٠/٤ وانظر :صحيح الترغيب والترهيب ٢٧٠/١ ،صحيح أبو داود ٩٥٧/٣ ، وصحيح ابن ماجه ٣٣١/٢ وزاد المعاد ٢/ ٣٧٧

١٣-((**لا إله إلا الله وحده لا شريك له ،له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير**))، (**سەد جار لە بەیانیاندا**) ، **هەرکەسێك رۆژی سەد جار بیخوێنێت وەکو ئەوە وایە ١٠ بەندەی لە نەوەی پێغەمبەر اسماعیل** (عليه السلام) **رزگار کردبێت و سەر چاکەی بۆ دەنوسرێت و سەد خراپەی لێ دەسڕێتەوە، لەو رۆژەشدا لە شەیتان پارێزراو دەبێت تاوەکو ئێوارەی لێ دێت، هیچ کەسێکیش نییە لەو پلەی بەرز تر بێت ئیلا کەسێك وەك ئەوەی خوێندبێت یان لەو زیاتر**. البخاري ٩٥/٤،ومسلم ٢٠٧١/٤

١٤- ((**سبحان الله وبحمده عدد خلقهِ ورِضَا نفسِهِ وزِنُة عَرشِهِ ومِداد كلماته**))، (**سێ جار لە بەیانیاندا**) مسلم ٢٠٩٠/٤

١٥- " **اللهم إني أسألك علماً نافعاً ، ورزقاً طيباً ، وعملاً متقبلاً** " (**لە بەیانیاندا**) أخرجه ابن السني في عمل اليوم والليلة برقم ٥٤وابن ماجه برقم ٩٢٥وحسن إسناده عبد القادر وشعيب الأرناؤوط في تحقيق زاد المعاد ٣٧٥/٢

١٦-"**أستغفر الله وأتوب إليه** " (**سەد جار لە رۆژێکدا**)، البخاري مع الفتح ١١/ ١٠١ ، ومسلم ٤/ ٢٠٧٥

١٧- **"أعوذ بكلمات الله التامات من شر ما خلق"** (**سێ جار لە ئێوارەدا**)، أخرجه أحمد ٢/٢٩٠ والنسائي في عمل اليوم والليلة برقم ٥٩٠ وابن السني برقم ٦٨وانظر : صحيح الترمذي ٣/١٨٧، وصحيح ابن ماجه ٢/٢٦٦ وتحفة الأخيار ص٤٥

١٨- ((**اللهم صل وسلم على نبينا محمد**))، (**١٠ جار**)، **هەركەسێك دە جار سلاواتم لە سەر بدا تلە بەیانیان و ئیوارەدا ئەوە بەر شەفاعەتم دەکەوێت لە رۆژی قیامەتدا.** رواه الطبراني بإسنادين أحدهما جيد ، انظر الزائد ١٠/ ١٢٠ وصحيح الترغيب والترهيب ١/٢٧٣

زیکری پێش نوستن

١- دەستەکانی کۆدەکاتەو و پاشان فووی پێدا دەکات و ئەم سورەتانەی پێدا دەخوێنێت ، **قَالَ تَعَالَىٰ:**﴿ قُلْ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ۝١ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ۝٢ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝٣ وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدٌۢ ۝٤ ﴾ الإخلاص: ١ – ٤.
قَالَ تَعَالَىٰ:﴿ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلْفَلَقِ ۝١ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ۝٢ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝٣ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِى ٱلْعُقَدِ ۝٤ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝٥ ﴾ الفلق: ١ - ٥

قَالَ تَعَالَىٰ:﴿ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ۝١ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ۝٢ إِلَٰهِ ٱلنَّاسِ ۝٣ مِن شَرِّ ٱلْوَسْوَاسِ ٱلْخَنَّاسِ ۝٤ ٱلَّذِى يُوَسْوِسُ فِى صُدُورِ ٱلنَّاسِ ۝٥ مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ۝٦ ﴾ الناس: ١ – ٦. **پاشان دەست دێنێت بە سەر لاشەیدا لە دەم و چاوێوە دەست پێ دەکات هەتا هەموو ئەندامەکانی تری.(ئەم کارە سێ جار دووبارە دەکاتەوە).** البخاري مع الفتح ٩/٦٢ومسلم ٤/١٧٢٣ .

٢- **قَالَ تَعَالَىٰ:**﴿ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَىْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ۝٢٥٥ ﴾ البقرة: ٢٥٥ ، **هەر کەسێك (آية الكرسي) بخوێنێت پاشان بچێتە سەر جێگاکەی ئەو کەسە بەردەوام لە ژێر پارێزگاری خوای گەورەدایە و شەیتانیش نزیکی نابێتەوە تاوەکو بەیانی.** البخاري مع الفتح ٤/٤٨٧.

٣- قَالَ تَعَالَىٰ:﴿ ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ وَقَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ ٢٨٥ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَاۚ لَهَا مَا كَسَبَتۡ وَعَلَيۡهَا مَا ٱكۡتَسَبَتۡۗ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذۡنَآ إِن نَّسِينَآ أَوۡ أَخۡطَأۡنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تَحۡمِلۡ عَلَيۡنَآ إِصۡرٗا كَمَا حَمَلۡتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلۡنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦۖ وَٱعۡفُ عَنَّا وَٱغۡفِرۡ لَنَا وَٱرۡحَمۡنَآۚ أَنتَ مَوۡلَىٰنَا فَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٢٨٦ ﴾ البقرة: ٢٨٥ ــ ٢٨٦، هەر کەسێك بیخوێنێت ئەوە بەسێتی، البخاري مع الفتح ٩/ ٩٤ ومسلم ١/ ٥٥٤.

٤- **باسمك ربي وضعت جنبي وبك أرفعه إن أمسكت نفسي فارحمها، وإن أرسلتها فاحفظها بما تحفظ به عبادك الصالحين**" البخاري ١١/ ١٢٦ .ومسلم ٤/ ,٢٠٨٤

٥- "**اللهم خَلَقْتَ نفسي وأنت توفَّاها لك مماتها ومَحْياها، إن أحييتها فاحفظها وإن أمتها فاغفر لها، اللهم إني أسألك العافية**" رواه مسلم٤/ ٢٠٨٣وأحمد بلفظه ٢/٧٩.

٦-"**اللهم قني عذابك يوم تبعث عبادك**"(سێ جار)، هەركاتێك پێغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) بچوایە سەر جێگاکەی دەستی راستی دەخستە ژێر روومەتی و ئەم زیکرەی دەخوێند. أبو داود بلفظه ٤/٣١١ وانظر صحيح الترمذي٣/ ١٤٣.

٧- " **باسمِكَ اللهم أموت أحيا** ". البخاري مع الفتح ١١/١١٣ ومسلم ٤/ ٢٠٨٣

٨- " **سبحان الله (٣٣ جار) والحمد لله (٣٣ جار)والله أكبر(٣٤ جار)** ، هەرکەسێك ئەم زیکرە بخوێنێت کاتێك کە دەچێتە سەر جێگاکەی ئەوە لە خزمەتکارێك خێری زیاترە بۆی واتە: چەندە باشە کە خزمەتکارێکت هەبێت وەکو ئەوە خێری نییە کە ئەو زیکرە بخوێنیت. البخاري مع الفتح ٧/٧١ ومسلم ٤/ ٢٠٩١

٩- "**اللهم ربَّ السموات السبع،ورب العرش العظيم،ربنا ورب كل شيء، فالق الحب والنوى، ومُنزل التوراة والإنجيل والفرقان، أعوذ بك من شر كل شيء أنت آخذٌ بناصيته،اللهم أنت الأول فليس قبلك شيء،وأنت الآخر فليس بعدك شيء، وأنت الظاهر فليس فوقك شيء، وأنت الباطن فليس دونك شيء، اقض عنا الدَّيْنَ واغننا من الفقر**". مسلم ٤/ ٢٠٨٤

١٠- "**الحمد لله الذي أطعمنا وسقانا وكفانا وآوانا فكم ممن لا كافي له ولا مؤوي**". مسلم ٤/ ٢٠٨٥

١١- "**اللهم عالم الغيب والشهادة، فاطر السموات والأرض، رب كل شيء ومليكه أشهد أن لا إله إلا أنت أعوذ بك من شر نفسي، ومن شر الشيطان وشركه وأن أقترف على نفسي سوءًا أو أجرَّه إلى مسلم**". أبو داود ٤/ ٣١٧ وانظر صحيح سنن الترمذي٣/ ١٤٢

١٢-" **{ألم } تنزيل السجدة، و{تبارك الذي بيده الملك}**"دەخوێنێت، الترمذي والنسائي وانظر صحيح الجامع٤/ ٢٥٥

١٣- "**اللهم أسلمت نفسي إليك، وفوضت أمري إليك وألجأت ظهري إليك رهبةً ورغبةً إليك، لا ملجأ ولا منجا منك إلا إليك، آمنت بكتابك الذي أنزلت وبنبيك الذي أرسلت**"، دەست نوێژ بگرە پاشان لە سەر لای راستت رابکشێ ، هەر کەسێك ئەم زیکرە بخوێنێت ئەگەر بمرێت ئەوە لە سەر (فطرة) دەمریت. البخاري مع الفتح ١١٣/١١ ومسلم ٤/ ٢٠٨١

نمونەیەك بۆ چارەسەرکردنی سیحری پەککەوتن (تعطيل الزواج)

رۆژێك ئافرەتێك هات بۆ لام باسی خەم و پەژارەی خۆی دەکرد بۆم دەربارەی کچەکانی , کەوا دوو کچی رێك و پێك و بە ئەخلاقی هەبوو هەرکەسێك دەهات بۆ داخوازیان پاشان نەدەگەرایەوە , باوکی دوو کچەکە نوشتەیەکی دۆزیبۆوە و پاشان هەستابوو بە سوتاندنی بەبێ ئەوەی هیچ ئایەتێکی بەسەردا بخوێنیت، لەبەر کەم عیلمی و نەزانی , پاش ئەوە بۆ ماوەیەك ئەو دوو کچە دەهاتن و قورئانم بەسەریاندا دەخوێند , سوپاس بۆ خوا پاش ماوەیەکی کەم هەردوو کچەکە شویان کرد و چونە قسمەتی خۆیان الحمد لله . م: عدنان

٢- سیحری لەیەك جیابوونەوە لە نیوان ژن و مێرد (سحر التفريق بين الزوجين)

ئەمەش جۆریکی ترە لە سیحر ، ئەویش ئەوەیە کە ئەو جادوگەرە سیحر لە مێردەکە دەکات تاوەکو خێزانەکەی لە بەر چاو بکەوێت ، یان سیحر لە ئافرەتەکە دەکات کەوا مێردەکەی لە بەرچاو بکەوێت , یەکێك لە هۆیانە ئەوەیە جاری وا هیە کەسێك ئەو ئافرەتەی خۆش دەوێت هەڵدەسێت بە سیحر کردن لێ تاوەکو مێردەکەی تەلاقی بدات و خۆی بیخوازێ , یان بە پێچەوانەوە ئافرەتێك ئەو پیاوەی خۆش دەوێت , سیحر دەکات لە ئافرەتەکە تاوەکو تەلاق بدرێت و خۆی شووی پێ بکات پەنا

به خوای گەورە لەم کارە حەرامە . , بۆیە دەبینی ئەو دوو کەسەی کە بە حەڵاڵی بەیەکگەیشتوون پێکەوە ناگونجێن بە هۆی ئەو سیحرەوە کە لێیان کراوەو و دەبێتە هۆی جیابوونەوە لەیەك پەنا بە خوای گەورە .

پێغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) لە فەرموودەیەکی صەحیحدا کە ئیمامی (مسلم) ریوایەتی کردووە **بە ژمارە (٥٠٣٢)** دەفەرموێت : (**إِنَّ إِبْلِيسَ يَضَعُ عَرْشَهُ عَلَى الْمَاءِ، ثُمَّ يَبْعَثُ سَرَايَاهُ، فَأَدْنَاهُمْ مِنْهُ مَنْزِلَةً أَعْظَمُهُمْ فِتْنَةً، يَجِيءُ أَحَدُهُمْ فَيَقُولُ: فَعَلْتُ كَذَا وَكَذَا، فَيَقُولُ: مَا صَنَعْتَ شَيْئًا، قَالَ ثُمَّ يَجِيءُ أَحَدُهُمْ فَيَقُولُ: مَا تَرَكْتُهُ حَتَّى فَرَّقْتُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ امْرَأَتِهِ، قَالَ: فَيُدْنِيهِ مِنْهُ وَيَقُولُ: نِعْمَ أَنْتَ**).

واتە : شەیتان تەختی خۆی دەخاتە سەر ئاو[٢٠]، پاشان سەربازەکانی دەنێرێت بۆ سەر مرۆڤەکان , ئەوەی کە لە هەموویان پلەی نزمترە فیتنەکەی لە هەموویان گەورەترە , یەکێکیان دێت و دەڵێت : ئەوەم کرد و ئەوەم کرد, شەیتانیش لە وەڵامدا دەڵێت : تۆ هیچت نەکردووە, پاشان یەکێکی تریان دەڵێت : وازم لێ نەهینا تاوەکو پیاوەکەم لە ژنەکەی جیا کردەوە , پاشان شەیتان ئەو جنۆکەیە لە خۆی نزیك دەکاتەوە و پێی دەڵێت : بەڕاستی تۆ بە دڵمی و تۆ چاکی .

نیشانەکانی ئەم جۆرە سیحرە

١- بینینی مێردەکەی بە ناشرینترین شێوە و یان بە پێچەوانەوە .
٢- بینینی خەوی ناخۆش یان راچلەکاندن لە خەودا .
٣- هەست کردن بە دڵ سەغڵەتی , بە تایبەتی لە پاش عەسرەوە .
٤- نەنوستن لەگەڵ یەکدا و رێگە نەدان بە سەرجێی کردن لەلاین ئافرەتەکەوە یان بە پێچەوانەوە , بەڵکو رێگە نەدان بە ماچکردن و دەست لێ دانی .
٥- هەست کردن بە ئازارێك لە نێوان بەرزەهار و ناوکێوە .
٦- هەست کردن بە ئازار لە بربرەی پشتیدا .
٧- هەست کردن بە سڕبوونی پێ و دەستەکانی .

---

(١) چونکە شەیتان و جنۆکە بو زۆری لەسەر ئاو و دەریاکان دەژێن بە بەڵگەی ئەم فەرموودەیە .

چارەسەرکردنی ئەم جۆرە سیحرە

١- زیکری خوای گەورە زۆر بکات و داوا لە خودا بکات کە رزگاری بکات لەو کارە .
٢- نوێژکردن لە کاتی خۆیدا و دەست گردتن بە سوننەتەوە .
٣- دەرکردنی وێنە لە ماڵدا .
٤- خوێندی (**الرقية**) کە پێشتر باس کراوە .
٥- زیکری بەیانان و ئێواران و نوستن .

٣- سیحری بەستنەوە ی مێرد لە ژنەکەی (سحر الربط)

کەسێك هەڵدەسێت و دەچێت بۆ لای ساحیرێك و داوای لێ دەکات کە سیحرێکی بۆ بکات کە فلانە کەس نەبێت بە (زاوا)

چارەسەرکردنی ئەم جۆرە سیحرە

ئەم ئایەتە پیرۆزانە دەخوێنێت بەسەر هەندێك ئاودا و خۆی پێ بشۆردێت و لێیشی بخواتەوە[٢١]

---

(٢١) أ- هل يجوز في الرقية أن يقرأ المسلم القرآن الكريم وبعض الأدعية النبوية على الماء أو الزيت, ويقوم المريض بشرب ذلك الماء والاغتسال به؟ وإذا كان لا يجوز فما الرقية الشرعية؟ والشروط التي يجب أن تتوفر في الرقية ويجوز أن يستعملها المسلم بعد ذلك؟

الجواب: لا حرج في الرقية بالماء ثم يشرب منه المريض أو يغتسل به، كل هذا لا بأس به، الرقى تكون على المريض بالنفث عليه، وتكون في ماء يشربه المريض أو يتروَّش به، كل هذا لا بأس به، فقد ثبت عن النبي (صلى الله عليه وسلم) أنه رقى ثابت بن قيس بن شماس في ماء ثم صبه عليه، فإذا رقى الإنسان أخاه في ماء ثم شرب منه أو صبه عليه يرجى فيه العافية والشفاء، وإذا قرأ على نفسه على العضو المريض في يده أو رجله أو صدره ونفث عليه ودعا له بالشفاء هذا كله حسن.

المصدر/ الموقع الالكتروني/ الشيخ بن باز - رحمه الله - http://www.binbaz.org.sa/

ب- ١٧٤٢٩٨: القراءة في الماء والاستشفاء به منقول عن السلف

السؤال: ما هو الدليل على العلاج باستعمال الماء ؟ فقد قرأت على موقعكم في هذا الموضوع ، ولكن لم تشيروا إلا أنه من فعل بعض السلف ؛ فليس هناك دليل من القرآن أو السنة على العلاج بإفاضة الماء على المريض . جزاكم الله خيراً

الحمد لله التداوي والعلاج بالقرآن الكريم ثابت في أحاديث كثيرة ، منها الرقية بالمعوذتين ، ورقية اللديغ بالفاتحة ، وغير ذلك ، وهو داخل في قوله تعالى : (وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ) الإسراء/٨٢

وأما قراءة القرآن في الماء ، ففيه حديث مختلف في صحته ، وهو حديث ثابت بن قيس الآتي ، وهو مروي عن جماعة من السلف ، وكذلك كتابته في إناء ونحوه وغسله بالماء ، ثم شربه أو الاغتسال به ، مروي عن جماعة من السلف.

قال ابن القيم رحمه الله : " ورخص جماعة من السلف في كتابة بعض القرآن وشربه، وجعل ذلك من الشفاء الذي جعل الله فيه " انتهى من "زاد المعاد" (٤/ ٣٥٨).

ومن أمثلة ذلك ما جاء عن وهب بن منبه رحمه الله في رقية من أُخذ عن أهله ولم يتمكن من الجماع .

قال الحافظ ابن حجر رحمه الله : " وذكر بن بطال أن في كتب وهب بن منبه أن يأخذ سبع ورقات من سدر أخضر ، فيدقه بين حجرين ، ثم يضربه بالماء ويقرأ فيه آية الكرسي والقوافل ، ثم يحسو منه ثلاث حسوات ، ثم يغتسل به ؛ فإنه يذهب عنه كل ما به ، وهو جيد للرجل إذا حبس عن أهله " انتهى من "فتح الباري" (١٠/ ٢٣٣) ، وينظر : سؤال رقم (١٢٩١٨) .

وقال ابن القيم رحمه الله : "كتاب لعسر الولادة : قال الخلال : حدثني عبد الله بن أحمد : قال رأيت أبي يكتب للمرأة إذا عسر عليها ولادتها في جام أبيض ، أو شيء نظيف ، يكتب حديث ابن عباس رضي الله عنه : لا إله إلا الله الحليم الكريم ، سبحان الله رب العرش العظيم ، الحمد لله رب العالمين : كأنهم يوم يرون ما يوعدون لم يلبثوا إلا ساعة من نهار بلاغ [الأحقاف : ٣٥] ، كأنهم يوم يرونها لم يلبثوا إلا عشية أو ضحاها [النازعات : ٤٦] .

قال الخلال : أنبانا أبو بكر المروزي ، أن أبا عبد الله جاءه رجل فقال : يا أبا عبد الله ! تكتب لامرأة قد عسر عليها ولدها منذ يومين ؟ فقال : قل له : يجيء بجام واسع ، وزعفران ، ورأيته يكتب لغير واحد . ويذكر عن عكرمة، عن ابن عباس، قال: مر عيسى صلى الله على نبينا وعليه وسلم على بقرة قد اعترض ولدها فى بطنها، فقالت: يا كلمة الله؛ ادع الله لي أن يخلصني مما أنا فيه. فقال: يا خالق النفس من النفس، ويا مخلص النفس من النفس، ويا مخرج النفس من النفس، خلصها. قال: فرمت بولدها، فإذا هي قائمة تشمه. قال: فإذا عسر على المرأة ولدها، فاكتبه لها.

وكل ما تقدم من الرقى، فإن كتابته نافعة " انتهى من "زاد المعاد" (٤/ ٣٥٧).

وفي "فتاوى اللجنة الدائمة" (١/ ٨٨ المجموعة الثانية) : " قد دل على جواز التداوي بالرقى فعل النبي صلى الله عليه وسلم وقوله وتقريره صلى الله عليه وسلم ، وقد أجمع على جوازها المسلمون بثلاثة شروط :

الشرط الأول : أن تكون الرقية بكلام الله تعالى أو كلام رسوله أو الأدعية المشروعة .

الشرط الثاني : أن تكون بلسان عربي أو بما يعرف معناه في الأدعية والأذكار .

الشرط الثالث : أن يعتقد الراقي والمريض أن هذا سبب لا تأثير له إلا بتقدير الله سبحانه وتعالى.

وهي تكون بالقراءة والنفث على المريض ، سواء كان يرقي نفسه أو يرقيه غيره . ومنها قراءة القرآن في الماء للمريض وشربه إياه ، كما في كتاب الطب من (سنن أبي داود) بسند جيد ، عن رسول الله صلى الله عليه وسلم أنه دخل على ثابت بن قيس ، قال أحمد : وهو مريض . فقال : « اكشف البأس رب الناس عن ثابت بن قيس بن شماس ، ثم أخذ ترابا من بطحان فجعله في قدح ثم نفث عليه بماء وصبه عليه » فهذا هو المروي في القراءة في الماء وشرب المريض له ...

بكر أبو زيد ... عبد العزيز آل الشيخ ... صالح الفوزان ... عبد الله بن غديان ... عبد العزيز بن عبد الله بن باز " انتهى .

وحديث ثابت بن قيس مختلف في صحته ، وقد ضعفه الشيخ الألباني رحمه الله في ضعيف أبي داود .

وقال الشيخ ابن عثيمين رحمه الله : " أما كون القرآن يكتب في إناء ويصب عليه الماء ثم يروج ويشربه الإنسان فهذا فعله السلف رحمهم الله، يكتبون في إناء للزعفران آية الكرسي، المعوذات وشيئاً من القرآن ثم يصب عليه الماء ، ويروج هكذا باليد أو بتحريك الإناء، ثم يشربه الإنسان فهذا فعله السلف ، وهو مجرب عند الناس، ونافع بإذن الله " انتهى من "اللقاء الشهري" (٣/ ٤٨٥).

والله أعلم .

المصدر: الموقع الالكتروني (الإسلام سؤال وجواب)

http://islamqa.info/ar/١٧٤٢٩٨

١- سورەتى (**الفاتحة**) قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ۝١ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ۝٢ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ۝٣ مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ۝٤ إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ۝٥ ٱهۡدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ۝٦ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ غَيۡرِ ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ۝٧ ﴾ الفاتحة: ١ - ٧

٢- (**آية الكرسي**) قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُۚ لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا نَوۡمٞۚ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيۡءٖ مِّنۡ عِلۡمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَۚ وَسِعَ كُرۡسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفۡظُهُمَاۚ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ ۝٢٥٥ ﴾ البقرة:٢٥٥

٣- (**المعوذتين**) قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلۡفَلَقِ ۝١ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ۝٢ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝٣ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِي ٱلۡعُقَدِ ۝٤ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝٥ ﴾ الفلق: ١ - ٥

قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ۝١ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ۝٢ إِلَٰهِ ٱلنَّاسِ ۝٣ مِن شَرِّ ٱلۡوَسۡوَاسِ ٱلۡخَنَّاسِ ۝٤ ٱلَّذِي يُوَسۡوِسُ فِي صُدُورِ ٱلنَّاسِ ۝٥ مِنَ ٱلۡجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ۝٦ ﴾ الناس:- ٦

٤- سورەتى (**طه ٦٥-٧٠**) قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلۡقِيَ وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنۡ أَلۡقَىٰ ۝٦٥ قَالَ بَلۡ أَلۡقُواْۖ فَإِذَا حِبَالُهُمۡ وَعِصِيُّهُمۡ يُخَيَّلُ إِلَيۡهِ مِن سِحۡرِهِمۡ أَنَّهَا تَسۡعَىٰ ۝٦٦ فَأَوۡجَسَ فِي نَفۡسِهِۦ خِيفَةٗ مُّوسَىٰ ۝٦٧ قُلۡنَا لَا تَخَفۡ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡأَعۡلَىٰ ۝٦٨ وَأَلۡقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلۡقَفۡ مَا صَنَعُوٓاْۖ إِنَّمَا صَنَعُواْ كَيۡدُ سَٰحِرٖۖ وَلَا يُفۡلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيۡثُ أَتَىٰ ۝٦٩ فَأُلۡقِيَ ٱلسَّحَرَةُ سُجَّدٗا قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ هَٰرُونَ وَمُوسَىٰ ۝٧٠ ﴾ طه ٥٦ - ٠٧

٥- سورەتى (**الأعراف١١٧-١٢٢**) قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿ ۞ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنۡ أَلۡقِ عَصَاكَۖ فَإِذَا هِيَ تَلۡقَفُ مَا يَأۡفِكُونَ ۝١١٧ فَوَقَعَ ٱلۡحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ۝١١٨ فَغُلِبُواْ هُنَالِكَ وَٱنقَلَبُواْ صَٰغِرِينَ ۝١١٩ وَأُلۡقِيَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ۝١٢٠ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ۝١٢١ رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ۝١٢٢ ﴾ الأعراف:١١٧ - ٢١٢

٦- سورەتی (يونس ٨١-٨٢) قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿فَلَمَّآ أَلۡقَوۡاْ قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئۡتُم بِهِ ٱلسِّحۡرُۖ إِنَّ ٱللَّهَ سَيُبۡطِلُهُۥٓۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُصۡلِحُ عَمَلَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ٨١ وَيُحِقُّ ٱللَّهُ ٱلۡحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٨٢﴾ يونس: ١٨ - ٢٨

تاوەكو چەند رۆژێك بەردوەام بێت لە خوێندنی ئەم سورەت و ئایەتانە .

ئەگەر ئەم كارەت كرد و بێ ئەنجام بوو ئەوە پێویستی بە (الرقية) یە كە پێشتر باسمان كرد

ئەگەر ئەو كەسە هیچ شوێنەوارێكی سیحری پێوە دیار نەبوو ئەوە پێویستە ئەو كەسە سەردانی پزیشكێكی شارەزا بكات بۆ چارەسەركردنی .

بەشی پێنجەم : چۆنێتی خۆ پاراستن لە جنۆكەو شەیتان و سیحر وجادو و دەست لێ وەشاندن

١- پاككردنەوەی بیروباوەڕ لە شیرك و كوفر و جورەكانی , وە پشت بەستن بە خوای گەورە .
٢- دوور كەوتنەوە لە قەبر پەرستی و هاوارکردنە غەیری خوا, وە كردنەوە و نەهێشتنی چاوەزار و پەرۆ .
٣- جێبەجێكردنی فەرمانەكانی خوای گەورە و پێغەمبەرەكەی ﷺ و دوورکەوتنەوە لە بیدعە و شوێنەوارەكانی .
٤- پاراستنی نوێژەكان بەجماعەت بە تایبەتی نوێژی عیشا و بەیانی چونكە پێغەمبەر ﷺ دەفەرموێت ((**من صلى الصبح في جماعة فهو في ذمة الله**)) . واتە : هەركەسێك نویژی بەیانی لە مزگەوت ئەنجام بدات بە جەماعەت ئەوە لە عەهد و پەیمانی خوای گەورەدایە و كەس ناتوانێت زیانی پێ بگەیەنێت.
٥- پابەندبوون بە زیكری بەیانان و ئێواران و نوستنەوە .
٦- خواردنی حەوت خورمای عەجوە بە ناشتایی، واتە پێش ئەوەی خواردن بخوێت هەموو رۆژێك[٢٢].
٧- لەبەركردنی پۆشاكی شەرعی , بە تایبەتی ئافرەتان , پێویستە پۆشاكێكی وا لەبەركەن كە هەموو لاشەیان داپۆشێت (الحجاب الشرعی) ، ئەو پۆشاكەش دەبێت تەنك نەبێت و تەسك نەبێت و سەرنج راكێشیش نەبێت و پێلاوێك لە پێ نەكات كە دەنگ دەربكات .

---

(٢٢) عَن سعدٍ قَالَ: سمعتُ رسولَ الله يَقُولُ: (**مَنْ تَصَبَّحَ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعَ تَمَرَاتٍ عَجْوَةً ، لَمْ يَضُرَّهُ فِي ذَلِكَ اليَوْمِ سُمٌّ وَلاَ سِحْرٌ**) رواه **البخاري في " صحيحه " (رقم/٥٤٤٥) ومسلم في " صحيحه " (رقم/٢٠٤٧).**

واتە: هەركەسێك بەیانی بكاتەوە بە خواردنی حەوت خورمای عەجوە ئەوە لەو رۆژەدا هیچ زیانێكی پێ ناگات نە لە لە ژەهر و نە لە سیحر.

خورمای عەجوە: جۆرە خورمایەكە لە شاری (مەدینە) ی عەرەبستانی سعودییە ئەروێت.

چەند پرسیار و وەڵامێکی گرنگ دەربارەی جنۆکە شەیتان[٢٣]

پ١/ ئایە شەیتان لە جنۆکەیە ؟

وەڵام: بەڵێ , خوای گەورە لە قورئاندا دەفەرموێت : ﴿ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ ٱلْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِۦٓ ۗ أَفَتَتَّخِذُونَهُۥ وَذُرِّيَّتَهُۥٓ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِى وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّۢ ۚ بِئْسَ لِلظَّٰلِمِينَ بَدَلًا ﴿٥٠﴾ ﴾ الكهف: ٥٠

ئەم ئایەتەیش بەڵگەیە لەسەر ئەوەی کە شەیتان لە جنۆکەیە .

پ٢ / ئایە جنۆکە لەگەڵ مرۆڤدا خواردن دەخوات ؟

وەڵام: بەڵێ , (أمية) کوڕی (مخشي) ئەو صەحابەیە (رەزای خوای لێبێت) دەگێڕێتەوە , پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) جارێکیان دانیشتبوو کابرایەك خواردنی دەخوارد , بەڵام (بسم الله)ی نەکرد تاوەکو هیچ لە خواردنەکەی نەما تەنها تیکەیەك نەبێت، کاتێك کە ئەو تیکەیەی برد بۆ دەمی بیخوات وتی : (**بسم الله أوله وآخره**) , پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) پێکەنی , پاشان فەرمووی : (بەردەوام شەیتان لەگەڵیدا دەیخوارد , کاتێك کە ناوی خوای هینا , شەیتان ئەوەی کە خواردبووی رشانێوە) حديث حسن :(أنظر مشكاة المصابيح ٤/١٥٢)

پ٣ / ئایە جنۆکە نێر و مێیان هەیە ؟

---

(٢٣)(٥٠٠) سؤال في الجن . رضا عبدالله باشا

وەڵام: بەڵێ , ئەنەس (ڕەزای خوای لێبێت) دەگێڕێتەوە ,پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) دەفەرموێت : (**اللهم إني أعوذ بك من الخبث و الخبائث**) متفق عليه . قال الشيخ الألباني : (صحيح) انظر حديث رقم : ٤٧١٤ في صحيح الجامع

الخبث / کۆی (الخبيث) واتە جنۆکەی نێر .

الخبائث / کۆی (الخبيثة) واتە جنۆکەی مێ .

پ٤ / ئایە باشترین شوێن کوێیە لە ماڵدا بۆ جنۆکە ؟

وەڵام: سەرئاو , شوێنی گۆرانی و موسیقا , شوێنیك کە پەیکەری تێدا بێت , بۆیە پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) فێری کردوین کاتێك دەچین بۆ سەرئاو بڵێین : (**اللهم إني أعوذ بك من الخبث و الخبائث**) .

بۆیە هەرکەسێك ئەم دوعایە بخوێنێت ئوە دەبێتە پەردە لە نێوان ئەو و جنۆکەدا .

پ٥ / ئایە جنۆکە دەمرن ؟

وەڵام: بەڵێ , ابن عباس (ڕەزای خوای لێبێت) دەگێڕێتەوە ,پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) دەفەرموێت : (**أنت الحي الذي لا يموت , و الجن والإنس يموتون**) **متفق علية** .

واتە : خوای پەروەردگار , زیندووە و نامرێت , جنۆکە و مرۆڤەکان دەمرن .

پ٦ / ئایە شەیتان توانای ئەوەی هەیە خۆی بگۆڕێت بۆ شێوازی ئاژەڵ ؟

وەڵام: بەڵێ , أبو ذر(ڕەزای خوای لێبێت) دەگێڕێتەوە ,پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) دەفەرموێت : (**الكلب الأسود شيطان**) (رواه مسلم ٩٥/٢) . واتە سەگی ڕەش شەیتانە

پ٧ / ئایە شەیتان لە چ شوێنێکی مرۆڤدا دەخەوێت ؟

وەڵام: لە ناو لووتی دەخەوێت، أبو هريرة (رەزای خوای لێبێت) دەگێڕێتەوە ,پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) دەفەرموێت : (**إذا استيقظ أحدكم من منامة فتوضأ فليتنثر ثلاثا , فإن الشيطان يبيت على خيشومه**) (**مسلم:٥٦٣**) .

واتە / ئەگەر کەسێك لە ئێوە هەستا لە خەو و دەست نوێژی گرت , ئەوە با (سی) جار ئاو هەڵداتە لووتی , چونکە شەیتان لە ناو لووتی دەخەوێت .

پ٨ / ئایە جنۆکە موسوڵمان و غەیرە موسوڵمانیان تێدا هەیە ؟

وەڵام: بەڵێ هەیانە، بەبەڵگەی قورئان , خوای گەورە دەفەموێت :﴿وَأَنَّا مِنَّا ٱلْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا ٱلْقَٰسِطُونَ ۖ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ تَحَرَّوْا۟ رَشَدًا ﴿١٤﴾﴾ الجن: ١٤

القاسطون :واتە غەیری موسوڵمان

پ٩ / ئایە خوای گەورە جنۆکەی لە چی دروست کردووە ؟

وەڵام: خوای گەورە جنۆکەی لە ئاگری سادە دروست کردوە , بەڵگەش : ﴿وَخَلَقَ ٱلْجَآنَّ مِن مَّارِجٍ مِّن نَّارٍ ﴿١٥﴾﴾ الرحمن: ١٥

پ١٠ / ئایە جنۆکە چەند بەشن ؟

وەڵام: جنۆکو سێ بەشن , وەکو پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) دەفەرموێت : (**الجن على ثلاثة أصناف : صنف لهم أجنحة يطيرون في الهواء , وصنف حيات و كلاب و صنف يحلون و يظعنون**) : (**صحيح الجامع: حديث رقم٣١١٤**)

واتە / جنۆکە سێ بەشن , بەشێکیان باڵدارن و باڵیان هەیە بە ئاسماندا دەفڕن , بەشێکیشیان مار و سەگن , ئەو بەشەی تریشیان جێنشینن لە سەر زەوی و سەفەر دەکەن .

پ١١ / ئایە جنۆکە بەچاو دەبینرێن ؟

وەڵام: بینینی جنۆکە لەسەر شێوازی خۆیان قەدەغەکراوە , وەکو خوای گەورە دەفەرموێت :﴿يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ لَا يَفۡتِنَنَّكُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ كَمَآ أَخۡرَجَ أَبَوَيۡكُم مِّنَ ٱلۡجَنَّةِ يَنزِعُ عَنۡهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوۡءَٰتِهِمَآۚ إِنَّهُۥ يَرَىٰكُمۡ هُوَ وَقَبِيلُهُۥ مِنۡ حَيۡثُ لَا تَرَوۡنَهُمۡۗ إِنَّا جَعَلۡنَا ٱلشَّيَٰطِينَ أَوۡلِيَآءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ ٢٧﴾ الأعراف: ٢٧

واتە / بەڵام بەشێوەی تر دەبینرێن , وەکو ابو هریرە (رەزای خوای لێبێت) کاتێك کە ئەوپیاوە هات بۆلای سی شەو لەسەر یەك , پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) پێی فەرموو ئەوە شەیتان بوو .

پ١٢ / ئایە کەس شەیتان دەبینێت؟

وەڵام: بەڵێ.... (گوێ درێژ دە یبینێت) پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) دەفەرموێت :«إِذَا سَمِعْتُمْ صِيَاحَ الدِّيَكَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ، فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكًا، وَإِذَا سَمِعْتُمْ نَهِيقَ الحِمَارِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ، فَإِنَّهُ رَأَى شَيْطَانًا» رواه البخاري(٣٣٠٣) ,مسلم(٢٧٢٩

واتە/ ئەگەر کەسێك لە ئێوە گوێی لە دەنگی کەڵەشێر بوو ئەوە با داوای فەزڵ و بەزەیی لە خوای گەورە بکات , چونکە فریشتەیەکی بینیوە , وە ئەگەر گوێتان لە دەنگی گوێ درێژ بوو ئەو پەنابگرن بە خوای گەور لە شەری شەیتان , چونکە ئەو شەیتانی بینیوە.

پ١٣/ ئایە شەیتان دەتوانێت خۆی بگۆڕێت بۆ سەر شێوازی پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) ؟

وەڵام: نەخێر ... لەفەرموودەدا هاتووە (.... **وَمَنْ رَآنِي فِي المَنَامِ فَقَدْ رَآنِي، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لاَ يَتَمَثَّلُ فِي صُورَتِي** ...) (رواه البخاري١١٠).

واتە/ (....ئەوەی منی بینی لە خەودا ئەوە بەراستی (شێوەی) منی بینیوە , چونکە شەیتان ناتوانێت خۆی بگۆڕێت بۆ سەر شێوازی من ...) .

پ١٤/ ئایە خەونی ناخۆش و ترسناك لە شەیتانەوەیە ؟

وەڵام: بەڵی ,(**إِذَا رَأَى أَحَدُكُمُ الرُّؤْيَا يَكْرَهُهَا، فَلْيَبْصُقْ عَنْ يَسَارِهِ ثَلَاثًا وَلْيَسْتَعِذْ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ ثَلَاثًا، وَلْيَتَحَوَّلْ عَنْ جَنْبِهِ الَّذِي كَانَ عَلَيْهِ**) مسلم (٢٢٦٢).

واتە/ ئەگەر کەسێك لە ئێوە خەونێکی ناخۆشی بینی ئەوە با سێ تف بکات بەلای چەپدا , پاشان خۆی بخاتە سەر لایەکەی تری) .

وفي رواية : (....**فَمَنْ رَأَى شَيْئًا يَكْرَهُهُ فَلْيَنْفِثْ عَنْ شِمَالِهِ ثَلاَثًا وَلْيَتَعَوَّذْ مِنَ الشَّيْطَانِ، فَإِنَّهَا لاَ تَضُرُّهُ**....) (البخاري٦٩٩٥).

واتە/ ئەگەر کەسێ لەخەویدا شتێکی ناخۆشی بینی ئەوە پەنا بگرێت بە خوای گەورە لە شەڕی شەیتان , پاشان با سێ تف بکات بەلای چەپیدا و لای کەسیش خەونەکەی نەگێڕێتەوە , ئەو کات زیانی پێ ناگەیەنێت إن شاء الله .

کۆتایی

لە کۆتاییدا داوا لە پەروەردگار دەکەین کە شیفای نەخۆشی موسڵمانان بدات و رزگاریان بێت لە ئازار و ئەشکەنجە و ناخۆشییەکانیان، وە ئەم نامیلکەیەی کە لە بەردەستانە تەنها چەند هەوڵ و کۆششێکی کەمی ئێمەیە، بۆیە بە کورتی شتەکانمان باس کردووە، ئەوەمان پێکاوە ئەوە لە خوای گەورەوەیە هەر هەڵیەکیشی تێدا بێت ئەوە لە ئێمە و شەیتانەوەیە، وە هەرکەسێکیش هەر تێبینیەکی هەیە ئەوە دەتوانێت لە رێگەی ئەم ناونیشانەی خوارەوە ئاگادارمان بکاتەوە بۆ ئەوەی لە چاپەکانی داهاتوودا رەچاوی بکەین خوای گەورە پاداشتی خێری هەمووان بداتەوە .

آخِرُ دَعْوَانا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

و صلى الله على محمد صلى الله عليه وسلم

ژ. مۆبایل: (٠٧٥٠٢٢٤٦٤٧٤)

ئیمێڵ : yahya.setar@yahoo.com

سەرچاوەکان

١- قورئانی پیرۆز

٢- تحذير الخلق مما في كتاب صيحة الحق (ردعلى منكرى تلبس الجن بالإنس) أبي همام محمد بن علي الصومعي

٣- الصارم البتار (في التصدي للسحرة الاشرار) وحيد عبدالسلام بالي

٤- (٥٠٠) سؤال في الجن . رضا عبدالله باشا

٥- عالم الجن في ضوء الكتاب والسنة الدكتور عبدالكريم نوفان عبيدات

٦- معجزة العلاج بالقران محمد عبد العاطى بحيرى

٧- القول المبين في عالم الجن والشياطين ابو خلاد ناصر السنة

٨- (حصن المسلم) سعيد بن علي بن وهف القحطاني.

ناوەڕۆك

بابەت لاپەڕە